

۵-۱ توصیه‌های نهایی

ما کوشش کردیم تا مطالعه تجزیه و تحلیل چندمتغیری را دارای انگیزه کنیم و برای شمارو شهای مقدماتی ولی مهم سازماندهی و خلاصه کردن داده‌ها را فراهم نماییم. علاوه بر این یک مفهوم کلی فاصله را ارائه دادیم که در فصول بعد به دفعات از آن استفاده خواهیم نمود.

تمرینها

۱.۱ هفت زوج از اندازه‌های (x_1, x_2) که در شکل ۱-۱ رسم شده‌اند را در نظر می‌گیریم.

x_1	3	4	2	6	8	2	5
x_2	5	5.5	4	7	10	5	7.5

میانگینهای نمونه \bar{x}_1 و \bar{x}_2 ، واریانسهای نمونه s_{11} و s_{22} و کوواریانس نمونه s_{12} را محاسبه کنید.

۲.۱ یک روزنامه صبح قیمت اتومبیل‌های دست دوم زیر را برای یک پیمان خارجی که در آن سن x_1 بر حسب سال و قیمت فروش بر حسب هزارها دلار است، فهرست کرده است:

x_1	3	5	5	7	7	7	8	9	10	11
x_2	2.30	1.90	1.00	.70	.30	1.00	1.05	.45	.70	.30

plot(ellipse(solve(A), Centre=mu, t=C^2, level=1-alpha), type="n")

- (الف) یک نمودار پراکنش داده ها و نمودارهای نقطه ای حاشیه ای را بسازید .
- (ب) علامت کوواریانس نمونه s_{12} را در نمودار پراکنش حدس بزنید .
- (ج) میانگینهای نمونه \bar{x}_1 و \bar{x}_2 و واریانسهای نمونه s_{11} و s_{22} را محاسبه کنید . کوواریانس نمونه s_{12} و ضریب همبستگی نمونه r_{12} را محاسبه کنید . این کمیتها را تعبیر و تفسیر کنید .
- (د) با استفاده از (۸-۱) میانگین نمونه \bar{x} ، آرایه واریانس - کوواریانس نمونه S_{11} و آرایه همبستگی نمونه R را مشخص کنید .

۳.۱ پنج اندازه روی متغیرهای x_1 ، x_2 و x_3 داده شده است ،

x_1	9	2	6	5	8
x_2	12	8	6	4	10
x_3	3	4	0	2	1

آرایه های \bar{x} ، S_{11} و R را پیدا کنید .

۴.۱ داده های زیر مربوط به ده شرکت از بزرگترین شرکتهای صنعتی آمریکا است

- (الف) نمودار پراکنش و نمودارهای نقطه ای حاشیه ای را برای متغیرهای x_1 و x_2 ترسیم کنید . در مورد این نمودارها نظر خود را بنویسید :

ب- \bar{x}_1 و \bar{x}_2 ، s_{11} ، s_{22} ، s_{12} و r_{12} را محاسبه کنید . r_{12} را تعبیر و تفسیر کنید .

نام شرکت	$x_1 =$ دارایی (میلیونها دلار)	$x_2 =$ درآمد خالص (میلیونها دلار)	$x_3 =$ انصاف صاحب سهام (میلیونها دلار)
جی . ام	۲۶٫۷	۳٫۳	۱۵٫۸
اگزون	۳۸٫۴	۲٫۴	۱۹٫۵
فورد	۱۹٫۲	۱٫۷	۸٫۴
موبایل	۲۰٫۶	۱٫۰	۸٫۲
تکزاکو	۱۸٫۹	۰٫۹	۹٫۴
نفت اسی تی دی	۱۴٫۸	۱٫۰	۷٫۶
آی . بی . ام	۱۹٫۰	۲٫۷	۱۲٫۶
گلف	۱۴٫۲	۰٫۸	۷٫۳
جی . ای	۱۳٫۷	۱٫۱	۵٫۹
کریسلر	۷٫۷	۰٫۲	۲٫۹

۵.۱ با استفاده از داده‌های تمرین ۱-۴

(الف) نمودارهای پراکنش و نقطه‌ای را برای (x_2, x_3) و (x_1, x_2) رسم کنید. در مورد طرح‌های حاصله نظر بدهید.

(ب) آرایه‌های \bar{x} ، S_{ii} و R برای (x_1, x_2, x_3) محاسبه کنید.

۶.۱ داده‌های جدول ۱-۲ چهل و دو اندازه‌مربوط به متغیرهای آلودگی هواست که در ساعت

دوازده ظهر در ناحیه‌ی لوس آنجلوس در روزهای مختلف ثبت شده‌اند.

(الف) نمودارهای نقطه‌ای حاشیه‌ای را برای تمام متغیرها رسم کنید.

(ب) آرایه‌های \bar{x} ، S_{ii} و R را تشکیل دهید و درایه‌های R را تعبیر و تفسیر کنید.

۷.۱ به شما $n = 3$ مشاهده روی $p = 2$ متغیر داده شده است:

$$\text{متغیر ۱} \quad : \quad x_{11} = 2 \quad x_{12} = 3 \quad x_{13} = 4$$

$$\text{متغیر ۲} \quad : \quad x_{21} = 1 \quad x_{22} = 2 \quad x_{23} = 4$$

(الف) زوجهای مشاهدات را در «فضای متغیر» دوبعدی رسم کنید. یعنی یک نمودار پراکنش دوبعدی از داده‌ها را تشکیل دهید.

(ب) داده‌ها را به صورت دو نقطه در «فضای اقلام» سه بعدی رسم کنید.

۸.۱ فاصله نقطه $P = (-1, -1)$ تا نقطه $Q = (1, 0)$ را با استفاده از فرمول فاصله اقلیدسی (۱-۱۲) با

$p = 2$ و با استفاده از فاصله آماری (۱-۲۰) با $a_{11} = \frac{1}{3}$ ، $a_{22} = \frac{4}{27}$ و $a_{12} = \frac{1}{9}$ محاسبه کنید. مکان هندسی نقاطی را که دارای فاصله آماری ثابت ۱ از نقطه Q است، رسم کنید.

۹.۱ هشت زوج اندازه‌ها را روی دو متغیر x_1 و x_2 که در زیر آمده است در نظر بگیرید.

x_1	-6	-3	-2	1	2	5	6	8
x_2	-2	-3	1	-1	2	1	5	3

(الف) داده‌ها را به صورت یک نمودار پراکنش رسم کنید و s_{11} ، s_{22} و s_{12} را محاسبه کنید.

(ب) با استفاده از (۱-۱۸) اندازه‌های متناظر روی متغیرهای \bar{x}_1 و \bar{x}_2 را با فرض این که

محورهای مختصات اولیه به اندازه زاویه $\theta = 26^\circ$ دوران کرده باشند را محاسبه کنید [می‌دانیم که $\cos(26^\circ) = 0.899$ و $\sin(26^\circ) = 0.438$].

ج- با استفاده از اندازه‌های \bar{x}_1 و \bar{x}_2 داده شده (ب) واریانسهای نمونه \bar{s}_{11} و \bar{s}_{22} را محاسبه کنید.

جدول ۱-۲ داده‌های مربوط به آلودگی هوا

HC(x ₇)	O ₃ (x ₆)	NO ₂ (x ₅)	NO(x ₄)	CO(x ₃)	اشعه خورشیدی(x ₂)	باد(x ₁)
۲	۸	۱۲	۲	۷	۹۸	۸
۳	۵	۹	۳	۴	۱۰۷	۷
۳	۶	۵	۳	۴	۱۰۳	۷
۴	۱۵	۸	۲	۵	۸۸	۱۰
۳	۱۰	۸	۲	۴	۹۱	۶
۴	۱۲	۱۲	۲	۵	۹۰	۸
۵	۱۵	۱۲	۴	۷	۸۴	۹
۴	۱۴	۲۱	۴	۶	۷۲	۵
۳	۱۱	۱۱	۱	۵	۸۲	۷
۴	۹	۱۳	۲	۵	۶۴	۸
۳	۳	۱۰	۴	۵	۷۱	۶
۳	۷	۱۲	۲	۴	۹۱	۶
۳	۱۰	۱۸	۴	۷	۷۲	۷
۳	۷	۱۱	۲	۴	۷۰	۱۰
۳	۱۰	۸	۱	۴	۷۲	۱۰
۳	۱۰	۹	۱	۴	۷۷	۹
۳	۷	۷	۱	۴	۷۶	۸
۴	۴	۱۶	۳	۵	۷۱	۸
۳	۲	۱۳	۲	۴	۶۷	۹
۳	۵	۹	۳	۳	۶۹	۹
۴	۴	۱۴	۳	۵	۶۲	۱۰
۳	۶	۷	۲	۴	۸۸	۹
۴	۱۱	۱۳	۲	۴	۸۰	۸
۳	۲	۵	۳	۳	۳۰	۵
۴	۲۳	۱۰	۱	۵	۸۳	۶
۳	۶	۷	۲	۳	۸۴	۸
۳	۱۱	۱۱	۲	۴	۷۸	۶
۳	۱۰	۷	۱	۲	۷۹	۸
۳	۸	۹	۳	۴	۶۲	۶
۳	۲	۷	۱	۳	۳۷	۱۰
۳	۷	۱۰	۱	۴	۷۱	۸
۴	۸	۱۲	۱	۴	۵۲	۷
۳	۲۴	۸	۵	۶	۴۸	۵
۳	۲۴	۱۰	۱	۴	۷۵	۶
۲	۹	۶	۱	۴	۳۵	۱۰
۲	۱۰	۹	۱	۴	۸۵	۸
۲	۱۲	۶	۱	۳	۸۶	۵
۲	۱۸	۱۳	۲	۷	۸۶	۵
۳	۲۵	۹	۴	۷	۷۹	۷
۲	۶	۸	۲	۵	۷۹	۷
۳	۱۴	۱۱	۲	۶	۶۸	۶
۲	۵	۶	۳	۴	۴۰	۸

منبع: داده‌های پروفیسور جی. سی. تیانو

جدول ۳-۱ داده‌های مربوط به بیماری MS

داده‌های مربوط به گروهی که MS ندارند

شماره مورد	x_1 (سن)	x_2 (SIL + SIR)	x_3 (SIL + SIR)	x_4 (SIL + SIR)	x_5 (SIL + SIR)
۱/	۱۸/	۱۵۲/۰	۱/۶	۱۹۸/۴	۱/
۲/	۱۹/	۱۳۸/۰	۱/۶	۱۸۰/۸	۱/۶
۳/	۲۰/	۱۴۴/۰	۱/۰	۱۸۶/۴	۱/۸
۴/	۲۰/	۱۴۳/۶	۳/۲	۱۹۴/۸	۱/۰
۵/	۲۰/	۱۴۸/۸	۱/۰	۲۱۷/۶	۱/۰
۶/	۲۱/	۱۴۱/۶	۱/۸	۱۸۱/۶	۱/۸
۷/	۲۱/	۱۳۶/۰	۱/۶	۱۸۰/۰	۱/۸
۸/	۲۱/	۱۳۷/۶	۱/۶	۱۸۵/۶	۳/۲
۹/	۲۲/	۱۴۰/۴	۳/۲	۱۸۲/۰	۳/۲
۱۰/	۲۲/	۱۳۷/۲	۱/۰	۱۸۱/۸	۱/۰
۱۱/	۲۲/	۱۲۵/۴	۱/۰	۱۶۹/۲	۱/۰
۱۲/	۲۲/	۱۴۲/۴	۴/۸	۱۸۵/۶	۱/۰
۱۳/	۲۲/	۱۵۰/۴	۱/۰	۲۱۴/۴	۳/۲
۱۴/	۲۲/	۱۴۵/۶	۱/۶	۲۰۳/۶	۵/۲
۱۵/	۲۳/	۱۴۷/۲	۳/۲	۱۹۶/۸	۱/۶
۱۶/	۲۳/	۱۳۹/۲	۱/۶	۱۷۹/۲	۱/۰
۱۷/	۲۴/	۱۶۹/۶	۱/۰	۲۰۴/۸	۱/۰
۱۸/	۲۴/	۱۳۹/۲	۱/۶	۱۷۶/۰	۳/۲
۱۹/	۲۴/	۱۵۳/۶	۱/۰	۲۱۲/۰	۱/۸
۲۰/	۲۵/	۱۴۶/۸	۱/۰	۱۹۴/۸	۳/۲
۲۱/	۲۵/	۱۳۹/۲	۱/۶	۱۹۸/۴	۳/۲
۲۲/	۲۵/	۱۳۶/۰	۱/۶	۱۸۱/۶	۲/۴
۲۳/	۲۶/	۱۳۸/۸	۱/۶	۱۹۱/۶	۱/۰
۲۴/	۲۶/	۱۵۰/۴	۱/۰	۲۰۵/۲	۱/۴
۲۵/	۲۶/	۱۳۹/۰	۱/۴	۱۷۸/۶	۱/۲
۲۶/	۲۷/	۱۳۳/۸	۱/۲	۱۸۰/۸	۱/۰
۲۷/	۲۷/	۱۳۹/۰	۱/۸	۱۹۰/۴	۱/۶
۲۸/	۲۸/	۱۳۶/۰	۱/۶	۱۹۳/۲	۳/۶
۲۹/	۲۸/	۱۴۶/۴	۱/۸	۱۹۵/۶	۲/۸
۳۰/	۲۹/	۱۴۵/۲	۴/۸	۱۹۴/۲	۳/۸
۳۱/	۲۹/	۱۴۶/۴	۱/۸	۲۰۸/۲	۱/۲
۳۲/	۲۹/	۱۳۸/۰	۲/۸	۱۸۱/۲	۱/۴
۳۳/	۳۰/	۱۴۸/۸	۱/۶	۱۹۶/۴	۱/۶
۳۴/	۳۱/	۱۳۷/۲	۱/۰	۱۸۴/۰	۱/۰
۳۵/	۳۱/	۱۴۷/۲	۱/۰	۱۹۷/۶	۱/۸

$x_1 \leftarrow c(1, \dots, 1)$
 $x_2 \leftarrow c(1, \dots, 1)$
 $data \leftarrow cbind(x_1, x_2, \dots)$

برای جابجایی ماتریس دارایی کوواریانس R در R :

$S = Var(data)$
 $cov(data)$

$t(S)$ *ترانپوز*
 $Eigen(S)$ *فصل اول - جنبه های تحلیل چندمتغیری*
 $det(S)$ *مقدار دترمینان*
 ادامه جدول ۳-۱ \rightarrow *در زمینه*

داده های مربوط به گروهی که MS ندارند

شماره مورد	x_1 (سن)	x_2 (SIL + SIR)	x_3 (SIL + SIR)	x_4 (SIL + SIR)	x_5 (SIL + SIR)
۳۶	۳۲	۱۴۴	۱	۱۸۵	۲
۳۷	۳۲	۱۵۶	۱	۱۹۲	۲
۳۸	۳۴	۱۳۷	۲	۱۸۲	۴
۳۹	۳۵	۱۴۳	۲	۱۸۴	۶
۴۰	۳۶	۱۴۱	۸	۱۸۷	۲
۴۱	۳۷	۱۵۲	۱	۱۸۹	۲
۴۲	۳۹	۱۵۷	۳	۲۲۷	۶
۴۳	۴۰	۱۴۱	۶	۲۰۹	۲
۴۴	۴۲	۱۵۶	۲	۱۹۵	۲
۴۵	۴۳	۱۵۰	۱	۱۸۰	۰
۴۶	۴۳	۱۴۲	۱	۱۸۸	۸
۴۷	۴۶	۱۵۸	۲	۱۹۲	۰
۴۸	۴۸	۱۳۰	۳	۱۹۰	۴
۴۹	۴۹	۱۵۲	۱	۲۰۰	۸
۵۰	۴۹	۱۵۰	۳	۲۰۶	۶
۵۱	۵۰	۱۴۶	۲	۱۹۱	۶
۵۲	۵۴	۱۴۶	۱	۲۰۳	۲
۵۳	۵۵	۱۴۰	۱	۱۸۴	۰
۵۴	۵۶	۱۴۰	۴	۲۰۳	۲
۵۵	۵۶	۱۵۵	۳	۱۸۷	۸
۵۶	۵۶	۱۴۱	۸	۱۹۶	۸
۵۷	۵۷	۱۴۴	۸	۱۸۸	۰
۵۸	۵۷	۱۴۶	۳	۱۹۱	۶
۵۹	۵۹	۱۷۶	۲	۲۳۲	۸
۶۰	۶۰	۱۷۱	۱	۲۰۲	۰
۶۱	۶۰	۱۶۳	۱	۲۲۴	۰
۶۲	۶۰	۱۷۱	۱	۲۱۳	۸
۶۳	۶۰	۱۴۶	۴	۲۰۳	۲
۶۴	۶۲	۱۴۶	۳	۲۰۱	۶
۶۵	۶۷	۱۵۴	۲	۲۰۵	۲
۶۶	۶۹	۱۷۱	۱	۲۱۰	۴
۶۷	۷۳	۱۵۷	۴	۲۰۴	۸
۶۸	۷۴	۱۷۵	۵	۲۳۵	۶
۶۹	۷۹	۱۵۵	۱	۲۰۴	۴

داده های مربوط به گروهی که MS ندارند

شماره مورد	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5
۱/	۲۳/	۱۴۸/۰	۱/۸	۲۰۵/۴	۱/۶
۲/	۲۵/	۱۹۵/۲	۳/۲	۲۰۹/۸	۱۲/۲
۳/	۲۵/	۱۵۸/۰	۸/۰	۱۹۸/۴	۱۰/۶
۴/	۲۸/	۱۳۴/۴	۱/۰	۱۹۸/۴	۱۰/۶
۵/	۲۹/	۱۹۰/۲	۱۴/۲	۲۴۳/۸	۱۰/۶
۶/	۲۹/	۱۶۰/۴	۱۸/۴	۲۲۲/۸	۳۱/۲
۷/	۳۱/	۲۲۷/۸	۹۰/۲	۲۷۰/۲	۸۳/۰
۸/	۳۴/	۲۱۱/۰	۳/۰	۲۵۰/۸	۵/۲
۹/	۳۵/	۲۰۴/۸	۱۲/۸	۲۵۴/۴	۱۱/۲
۱۰/	۳۶/	۱۴۱/۲	۶/۸	۱۹۴/۴	۲۱/۶
۱۱/	۳۹/	۱۵۷/۴	۳/۴	۲۲۷/۰	۲/۶
۱۲/	۴۲/	۱۶۶/۴	۱/۰	۲۲۶/۰	۱/۰
۱۳/	۴۳/	۱۹۱/۸	۳۵/۴	۲۴۳/۶	۴۰/۸
۱۴/	۴۴/	۱۵۶/۸	۱/۰	۲۰۳/۲	۱/۰
۱۵/	۴۴/	۲۰۲/۸	۲۹/۲	۲۴۶/۴	۲۴/۸
۱۶/	۴۴/	۱۶۵/۲	۱۸/۴	۲۵۴/۰	۴۶/۴
۱۷/	۴۵/	۱۶۲/۰	۵/۶	۲۲۴/۴	۸/۸
۱۸/	۴۵/	۱۳۸/۴	۱/۸	۱۷۶/۸	۴/۰
۱۹/	۴۵/	۱۵۸/۴	۱/۶	۲۱۴/۴	۱/۰
۲۰/	۴۶/	۱۵۵/۴	۱/۸	۲۰۱/۲	۶/۰
۲۱/	۴۶/	۲۱۴/۸	۹/۲	۲۹۰/۶	۱/۶
۲۲/	۴۷/	۱۸۵/۰	۱۹/۰	۲۷۴/۴	۷/۶
۲۳/	۴۸/	۲۳۶/۰	۲۰/۰	۳۲۸/۰	۱/۰
۲۴/	۵۷/	۱۷۰/۸	۲۴/۰	۲۲۸/۴	۳۳/۶
۲۵/	۵۷/	۱۶۵/۶	۱۶/۸	۲۲۹/۲	۱۵/۶
۲۶/	۵۸/	۲۳۸/۴	۸/۰	۳۰۴/۴	۶/۰
۲۷/	۵۸/	۱۶۴/۰	۱/۸	۲۱۶/۸	۱/۸
۲۸/	۵۸/	۱۶۹/۸	۱/۰	۲۱۹/۲	۱/۶
۲۹/	۵۹/	۱۹۹/۸	۴/۶	۲۵۰/۲	۱/۰

منبع : داده های دکتر جی . جی . سیلیسیا .

جدول ۱-۴ داده‌های رادیوترایی

x_6 عکس العمل پوست	x_5 اشتها	x_4 خوراك	x_3 خواب	x_2 فعالیت	x_1 علائم
۱,۰۰۰	۱,۹۴۵	۲,۲۲۲	۱,۵۵۵	۱,۳۸۹	۱,۸۸۹
۲,۰۰۰	۲,۳۱۲	۲,۳۱۲	۱,۹۹۹	۱,۴۳۷	۲,۸۱۳
۳,۰۰۰	۲,۹۰۹	۲,۴۵۵	۲,۳۶۴	۱,۰۹۱	۱,۴۵۴
۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۲,۰۰۰	۱,۰۵۹	۱,۹۴۱	۱,۲۹۴
۱,۰۰۰	۴,۰۹۱	۲,۷۲۷	۲,۸۱۹	۲,۵۴۵	۲,۲۷۲
۱,۰۰۰	۳,۷۴۹	۲,۹۳۷	۱,۹۳۷	۱,۲۵۰	۳,۹۳۷
۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۷۱	۲,۳۵۷	۱,۷۱۴	۲,۷۸۶
۱,۰۰۰	۲,۵۳۹	۱,۸۴۶	۱,۰۷۷۷	۲,۶۹۲	۵,۲۳۱
۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۲,۰۰۰	۱,۹۵۰	۱,۱۰۰	۱,۱۵۰
۱,۰۰۰	۲,۴۹۹	۲,۵۶۲	۱,۷۴۹	۲,۵۶۲	۶,۵۰۰
۲,۰۰۰	۲,۴۶۶	۲,۲۶۷	۲,۲۰۰	۱,۰۰۰	۱,۸۰۰
۱,۰۰۰	۳,۴۰۰	۲,۵۰۰	۳,۰۰۰	۲,۰۰۰	۴,۶۰۰
۳,۰۰۰	۱,۲۵۲	۱,۲۸۶	۲,۷۱۴	۱,۲۸۶	۳,۵۰۰
۱,۰۰۰	۳,۰۰۰	۲,۳۸۹	۲,۳۸۸	۲,۵۵۶	۳,۴۴۴
۱,۰۰۰	۱,۵۷۲	۲,۳۵۷	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۴,۰۷۱
۱,۰۰۰	۲,۶۱۵	۲,۱۵۴	۲,۵۳۸	۱,۰۰۰	۳,۶۹۲
۱,۰۰۰	۳,۶۶۶	۲,۶۶۷	۱,۰۰۰	۳,۰۰۰	۵,۱۶۷
۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۲,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۵۰۰
۱,۰۰۰	۲,۴۶۱	۲,۱۵۴	۲,۵۳۹	۱,۹۲۳	۲,۳۸۵
۱,۰۰۰	۲,۶۰۰	۱,۸۰۰	۱,۳۰۰	۱,۳۰۰	۲,۱۰۰
۱,۰۰۰	۳,۳۷۵	۲,۳۷۵	۳,۱۲۵	۳,۲۵۰	۵,۰۰۰
۱,۰۰۰	۳,۵۷۲	۲,۵۷۱	۳,۲۸۶	۱,۲۱۴	۴,۵۷۱

ادامه جدول ۱-۴

x_6 عکس العمل پوست	x_5 اشتها	x_4 خوراک	x_3 خواب	x_2 فعالیت	x_1 علائم
۱,۰۰۰	۱,۶۶۷	۱,۹۳۳	۲,۶۰۰	۱,۱۳۳	۲,۷۳۳
۱,۰۰۰	۱,۸۸۳	۲,۱۷۶	۲,۷۰۶	۲,۲۹۴	۴,۲۳۵
۱,۰۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۱,۹۴۱	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰
۳,۰۰۰	۲,۰۰۰	۱,۸۷۵	۳,۰۰۰	۱,۱۲۵	۱,۷۵۰
۲,۰۰۰	۱,۸۴۶	۲,۰۰۰	۲,۳۸۴	۱,۴۶۲	۳,۰۷۷
۱,۰۰۰	۲,۷۵۰	۲,۰۰۰	۲,۹۵۰	۱,۲۰۰	۱,۶۰۰
۱,۰۰۰	۳,۳۶۴	۲,۵۴۵	۱,۱۸۲	۳,۶۳۶	۶,۲۷۳
۲,۰۰۰	۲,۰۶۲	۱,۹۳۷	۲,۴۳۸	۱,۰۰۰	۲,۶۲۵
۱,۰۰۰	۳,۰۰۰	۲,۰۰۰	۲,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۲۵۰
۱,۰۰۰	۱,۳۷۵	۱,۸۷۵	۱,۶۸۷	۲,۰۶۲	۲,۴۳۷
۱,۰۰۰	۳,۵۴۶	۲,۶۳۶	۲,۶۳۷	۱,۷۲۷	۴,۴۵۴
۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۲,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۱,۱۳۳
۱,۰۰۰	۱,۰۰۰	۲,۰۰۰	۱,۴۴۵	۱,۲۲۲	۱,۲۲۲
۳,۰۰۰	۱,۸۰۰	۱,۹۳۳	۲,۲۰۰	۲,۶۶۷	۲,۴۶۷
۱,۰۰۰	۲,۵۰۰	۲,۱۶۷	۴,۰۰۰	۱,۰۰۰	۴,۰۰۰
۱,۰۰۰	۲,۵۳۹	۲,۸۴۶	۲,۳۸۴	۳,۱۵۴	۵,۳۸۵
۱,۰۰۰	۲,۰۹۱	۱,۹۰۹	۲,۲۷۳	۱,۰۰۰	۱,۷۷۳
۳,۰۰۰	۱,۲۸۵	۱,۷۸۶	۱,۵۷۱	۲,۰۰۰	۳,۷۸۶
۱,۰۰۰	۱,۸۴۶	۲,۰۰۰	۱,۶۹۳	۱,۶۱۵	۱,۹۲۳
۱,۰۰۰	۱,۹۱۷	۲,۰۰۰	۱,۸۳۴	۱,۳۳۳	۱,۰۰۰
۱,۰۰۰	۴,۲۰۰	۲,۸۰۰	۳,۰۰۰	۲,۶۰۰	۵,۸۰۰
۱,۰۰۰	۱,۷۵۰	۲,۳۷۵	۱,۵۶۲	۱,۰۰۰	۶,۰۶۲
۱,۰۰۰	۲,۲۹۴	۲,۱۱۸	۱,۵۳۰	۱,۲۳۵	۳,۷۰۶
۳,۰۰۰	۱,۷۷۶	۲,۴۴۴	۱,۲۲۳	۲,۳۳۳	۲,۴۴۴
۲,۰۰۰	۳,۵۵۵	۲,۸۸۹	۲,۸۸۹	۲,۲۲۲	۶,۱۱۱
۱,۰۰۰	۱,۳۳۳	۲,۰۰۰	۱,۶۰۰	۱,۰۶۷	۲,۵۳۳
۱,۰۰۰	۲,۵۰۰	۲,۰۰۰	۲,۱۶۷	۱,۰۰۰	۲,۱۶۷
۳,۰۰۰	۲,۱۲۵	۲,۰۰۰	۲,۳۷۵	۱,۰۶۲	۲,۳۷۵

منبع: داده‌های خانم آنت تیلی، آر. ان. مقادیر x_2 و x_3 کمتر از ۱ به خاطر خطاها در فرآیند جمع‌آوری داده‌هاست. سطرهای شامل مقادیر x_2 و x_3 کمتر از ۱ را می‌توان حذف کرد.

جدول ۱-۵ محتویات مصرفی در استخوان

شماره مورد	شعاع نافذ	شعاع	استخوان بازوی نافذ	استخوان بازو	زند زیرین نافذ	زند زیرین
۱	۱,۱۰۳	۱,۰۵۲	۲,۱۳۹	۲,۲۳۸	۱,۸۷۳	۱,۸۷۲
۲	۱,۸۴۲	۱,۸۵۹	۱,۸۷۳	۱,۷۴۱	۱,۵۹۰	۱,۷۴۴
۳	۱,۹۲۵	۱,۸۷۳	۱,۸۸۷	۱,۸۰۹	۱,۷۶۷	۱,۷۱۳
۴	۱,۸۵۷	۱,۷۴۴	۱,۷۳۹	۱,۵۴۷	۱,۷۰۶	۱,۶۷۴
۵	۱,۷۹۵	۱,۸۰۹	۱,۷۳۴	۱,۷۱۵	۱,۵۴۹	۱,۶۵۴
۶	۱,۷۸۷	۱,۷۷۹	۱,۵۰۹	۱,۴۷۴	۱,۷۸۲	۱,۵۷۱
۷	۱,۹۳۳	۱,۸۸۰	۱,۶۹۵	۱,۶۵۶	۱,۷۳۷	۱,۸۰۳
۸	۱,۷۹۹	۱,۸۵۱	۱,۷۴۰	۱,۷۷۷	۱,۶۱۸	۱,۶۸۲
۹	۱,۹۴۵	۱,۸۷۶	۱,۸۱۱	۱,۷۵۹	۱,۸۵۳	۱,۷۷۷
۱۰	۱,۹۲۱	۱,۹۰۶	۱,۹۵۴	۲,۰۰۹	۱,۸۲۳	۱,۷۶۵
۱۱	۱,۷۹۲	۱,۸۲۵	۱,۶۲۴	۱,۶۵۷	۱,۶۸۶	۱,۶۶۸
۱۲	۱,۸۱۵	۱,۷۵۱	۲,۲۰۴	۱,۸۴۶	۱,۶۷۸	۱,۵۴۶
۱۳	۱,۷۵۵	۱,۷۲۴	۱,۵۰۳	۱,۴۵۸	۱,۶۶۲	۱,۵۹۵
۱۴	۱,۹۰۰	۱,۸۳۸	۱,۹۰۲	۱,۶۰۶	۱,۷۲۳	۱,۶۷۷
۱۵	۱,۷۶۴	۱,۷۵۷	۱,۷۴۳	۱,۷۹۴	۱,۵۸۶	۱,۵۴۱
۱۶	۱,۷۳۳	۱,۷۴۸	۱,۵۶۳	۱,۸۶۹	۱,۶۷۲	۱,۷۵۲
۱۷	۱,۹۳۲	۱,۸۹۸	۲,۰۳۲	۱,۸۴۶	۱,۸۳۶	۱,۸۰۵
۱۸	۱,۸۵۶	۱,۷۸۶	۱,۳۹۰	۱,۳۲۴	۱,۵۷۸	۱,۶۱۰
۱۹	۱,۸۹۰	۱,۹۵۰	۲,۱۸۷	۲,۰۸۷	۱,۷۵۸	۱,۷۱۸
۲۰	۱,۶۸۸	۱,۵۳۲	۱,۶۵۰	۱,۳۷۸	۱,۵۳۳	۱,۴۸۲
۲۱	۱,۹۴۰	۱,۸۵۰	۲,۳۳۴	۲,۲۲۵	۱,۷۵۷	۱,۷۳۱
۲۲	۱,۴۹۳	۱,۶۱۶	۱,۰۳۷	۱,۲۶۸	۱,۵۴۶	۱,۶۱۵
۲۳	۱,۸۳۵	۱,۷۵۲	۲,۵۰۹	۱,۴۲۲	۱,۶۱۸	۱,۶۶۴
۲۴	۱,۹۱۵	۱,۹۳۶	۱,۹۷۱	۱,۸۶۹	۱,۸۶۹	۱,۸۶۸

منبع : داده‌های اورت اسمیس .

جدول ۴-۱۰ داده‌های مربوط به اشعه (درهای بسته)

شماره اجاق	اشعه	شماره اجاق	اشعه	شماره اجاق	اشعه
۱	۰/۱۵	۱۶	۰/۱۰	۳۱	۰/۱۰
۲	۰/۹	۱۷	۰/۰۲	۳۲	۰/۲۰
۳	۰/۱۸	۱۸	۰/۱۰	۳۳	۰/۱۱
۴	۰/۱۰	۱۹	۰/۰۱	۳۴	۰/۳۰
۵	۰/۰۵	۲۰	۰/۴۰	۳۵	۰/۰۲
۶	۰/۱۲	۲۱	۰/۱۰	۳۶	۰/۲۰
۷	۰/۰۸	۲۲	۰/۰۵	۳۷	۰/۲۰
۸	۰/۰۵	۲۳	۰/۰۳	۳۸	۰/۳۰
۹	۰/۰۸	۲۴	۰/۰۵	۳۹	۰/۳۰
۱۰	۰/۱۰	۲۵	۰/۱۵	۴۰	۰/۴۰
۱۱	۰/۰۷	۲۶	۰/۱۰	۴۱	۰/۳۰
۱۲	۰/۰۲	۲۷	۰/۱۵	۴۲	۰/۰۵
۱۳	۰/۰۱	۲۸	۰/۰۹		
۱۴	۰/۱۰	۲۹	۰/۰۸		
۱۵	۰/۱۰	۳۰	۰/۱۸		

منبع: داده‌های جی . دی . کرایر .

جدول ۳-۴ چهار اندازه گیری سفتی

d^2	z_4	z_3	z_2	z_1	شماره مشاهده	x_4	x_3	x_2	x_1
۰٫۶۰	۰٫۲	۰٫۲	-۰٫۳	-۰٫۱	۱	۱۷۷۸	۱۵۶۱	۱۶۵۱	۱۸۸۹
۵٫۴۸	۱٫۵	۱٫۹	۰٫۹	۱٫۵	۲	۲۱۹۷	۲۰۸۷	۲۰۴۸	۲۴۰۳
۷٫۶۲	۱٫۵	۱٫۰	-۰٫۲	۰٫۷	۳	۲۲۲۲	۱۸۱۵	۱۷۰۰	۲۱۱۹
۵٫۲۱	-۰٫۶	-۱٫۳	-۰٫۴	-۰٫۸	۴	۱۵۳۳	۱۱۱۰	۱۶۲۷	۱۶۴۵
۱٫۴۰	۰٫۵	۰٫۳	۰٫۵	۰٫۲	۵	۱۸۸۳	۱۶۱۴	۱۹۱۶	۱۹۷۶
۲٫۲۲	-۰٫۶	-۰٫۲	-۰٫۱	-۰٫۶	۶	۱۵۴۶	۱۴۳۹	۱۷۱۲	۱۷۱۲
۴٫۹۹	-۰٫۲	-۰٫۸	-۰٫۲	۰٫۱	۷	۱۶۷۱	۱۲۷۱	۱۶۸۵	۱۹۴۳
۱٫۴۹	۰٫۵	۰٫۷	۰٫۲	۰٫۶	۸	۱۸۷۴	۱۷۱۷	۱۸۲۰	۲۱۰۴
۱۲٫۲۶	۲٫۷	۳٫۰	۳٫۳	۳٫۳	۹	۲۵۸۱	۲۴۱۲	۲۷۹۴	۲۹۸۳
۰٫۷۷	-۰٫۷	-۰٫۴	-۰٫۵	-۰٫۵	۱۰	۱۵۰۸	۱۳۸۴	۱۶۰۰	۱۷۴۵
۱٫۹۳	-۰٫۲	۰٫۰	-۰٫۵	-۰٫۶	۱۱	۱۶۶۷	۱۵۱۸	۱۵۹۱	۱۷۱۰
۰٫۴۶	۰٫۵	۰٫۴	۰٫۵	۰٫۴	۱۲	۱۸۹۸	۱۶۲۷	۱۹۰۷	۲۰۴۶
۲٫۷۰	۰٫۰	۰٫۳	۰٫۳	-۰٫۲	۱۳	۱۷۴۱	۱۵۹۵	۱۸۴۱	۱۸۴۰
۰٫۱۳	-۰٫۱	-۰٫۱	-۰٫۲	-۰٫۱	۱۴	۱۶۷۸	۱۴۹۳	۱۶۸۵	۱۸۶۷
۱٫۰۸	-۰٫۰	-۰٫۴	-۰٫۳	-۰٫۱	۱۵	۱۷۱۴	۱۳۸۹	۱۶۴۹	۱۸۵۹
۱۶٫۸۵	-۱٫۴	-۱٫۱	۱٫۳	۰٫۱	۱۶	۱۲۸۱	۱۱۸۰	۲۱۴۹	۱۹۵۴
۳٫۵۰	-۱٫۷	-۱٫۷	-۱٫۸	-۱٫۸	۱۷	۱۱۷۶	۱۰۰۲	۱۱۷۰	۱۳۲۵
۳٫۹۹	-۱٫۳	-۰٫۸	-۱٫۲	-۱٫۵	۱۸	۱۳۰۸	۱۲۵۲	۱۳۷۱	۱۴۱۹
۱٫۳۶	۰٫۱	۰٫۳	-۰٫۴	-۰٫۲	۱۹	۱۷۵۵	۱۶۰۲	۱۶۳۴	۱۸۲۸
۱٫۴۶	-۰٫۲	-۰٫۶	-۰٫۵	-۰٫۶	۲۰	۱۶۴۶	۱۳۱۳	۱۵۹۴	۱۷۲۵
۹٫۹۰	۱٫۲	۰٫۱	۱٫۴	۱٫۱	۲۱	۲۱۱۱	۱۵۴۷	۲۱۸۹	۲۲۷۶
۵٫۰۶	-۰٫۸	-۰٫۳	-۰٫۴	-۰٫۰	۲۲	۱۴۷۷	۱۴۲۲	۱۶۱۴	۱۸۹۹
۰٫۸۰	-۰٫۶	-۰٫۷	-۰٫۷	-۰٫۸	۲۳	۱۵۱۶	۱۲۹۰	۱۵۱۳	۱۶۳۳
۲٫۵۴	۱٫۰	۰٫۵	۰٫۴	۰٫۵	۲۴	۲۰۳۷	۱۶۴۶	۱۸۶۷	۲۰۶۱
۴٫۵۸	-۰٫۶	-۰٫۵	-۰٫۸	-۰٫۲	۲۵	۱۵۳۳	۱۳۵۶	۱۴۹۳	۱۸۵۶
۳٫۴۰	-۰٫۸	-۰٫۹	-۱٫۱	-۰٫۶	۲۶	۱۴۶۹	۱۲۳۸	۱۴۱۲	۱۷۲۷
۲٫۳۸	۰٫۳	۰٫۶	۰٫۵	۰٫۸	۲۷	۱۸۳۴	۱۷۰۱	۱۸۹۶	۲۱۶۸
۳٫۰۰	-۰٫۴	-۰٫۳	-۰٫۲	-۰٫۸	۲۸	۱۵۹۷	۱۴۱۴	۱۶۷۵	۱۶۵۵
۶٫۲۸	۱٫۶	۱٫۸	۱٫۷	۱٫۳	۲۹	۲۲۳۴	۲۰۶۵	۲۳۰۱	۲۳۶۵
۲٫۵۸	-۱٫۴	-۱٫۰	-۱٫۲	-۱٫۳	۳۰	۱۲۸۴	۱۲۱۴	۱۳۸۲	۱۴۹۰

منبع : داده های ویلیام گالینگان .

جدول ۴-۴ داده‌های مربوط به اشعه فرضی

شماره اجاق	اشعه	شماره اجاق	اشعه	شماره اجاق	اشعه
۱	۰/۳۰	۱۶	۰/۲۰	۳۱	۰/۱۰
۲	۰/۰۹	۱۷	۰/۰۴	۳۲	۰/۱۰
۳	۰/۳۰	۱۸	۰/۱۰	۳۳	۰/۱۰
۴	۰/۱۰	۱۹	۰/۰۱	۳۴	۰/۳۰
۵	۰/۱۰	۲۰	۰/۶۰	۳۵	۰/۱۲
۶	۰/۱۲	۲۱	۰/۱۲	۳۶	۰/۲۵
۷	۰/۰۹	۲۲	۰/۱۰	۳۷	۰/۲۰
۸	۰/۱۰	۲۳	۰/۰۵	۳۸	۰/۴۰
۹	۰/۰۹	۲۴	۰/۰۵	۳۹	۰/۳۳
۱۰	۰/۱۰	۲۵	۰/۱۵	۴۰	۰/۳۲
۱۱	۰/۰۷	۲۶	۰/۳۰	۴۱	۰/۱۲
۱۲	۰/۰۵	۲۷	۰/۱۵	۴۲	۰/۱۲
۱۳	۰/۰۱	۲۸	۰/۰۹		
۱۴	۰/۴۵	۲۹	۰/۰۹		
۱۵	۰/۱۲	۳۰	۰/۲۸		

منبع : داده‌های جی . دی . کرایر .

۱.۴ فرض کنید X_1, X_2, X_3, X_4 بردارهای تصادفی مستقل $N_p(\mu, \Sigma)$ باشند.
 (الف) توزیعهای حاشیه ای بردارهای تصادفی

$$V_1 = \frac{1}{4}X_1 - \frac{1}{4}X_2 + \frac{1}{4}X_3 - \frac{1}{4}X_4$$

و

$$V_2 = \frac{1}{4}X_1 + \frac{1}{4}X_2 - \frac{1}{4}X_3 - \frac{1}{4}X_4$$

را پیدا کنید.

(ب) چگالی توأم بردارهای تصادفی V_1 و V_2 تعریف شده در (الف) را پیدا کنید.

۲.۴ یک جامعه نرمال دو متغیری با $\mu_1 = 0, \mu_2 = 2, \sigma_{11} = 2, \sigma_{22} = 1, \rho_{12} = 0.5$ را در نظر می گیریم.

(الف) چگالی نرمال دو متغیری را بنویسید.

(ب) مربع واریانس تعمیم یافته $(x - \mu)' \Sigma^{-1} (x - \mu)$ را به صورت تابعی از x_1 و x_2 بنویسید.

(ج) منحنی چگالی ثابتی که 50% احتمال را شامل شود، تعیین نموده و رسم کنید.

۳.۴ فرض کنید X دارای توزیع $N_3(\mu, \Sigma)$ با $\mu' = [-3, 1, 4]$

$$\Sigma = \begin{bmatrix} 1 & -2 & 0 \\ -2 & 5 & 0 \\ 0 & 0 & 2 \end{bmatrix}$$

باشد. کدامیک از متغیرهای تصادفی زیر مستقل اند؟ توضیح دهید.

(الف) X_1 و X_2

(ب) X_2 و X_3

(ج) (X_1, X_2) و X_3

$$\underbrace{\begin{bmatrix} \frac{1}{2} & \frac{1}{2} & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}}_A \begin{bmatrix} X_1 \\ X_2 \\ X_3 \end{bmatrix}$$

$$A \Sigma A' = ?$$

$$\Sigma = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 3 & 2 \\ 1 & 2 & 2 \end{bmatrix}$$

$$X_3 \text{ و } \frac{X_1 + X_2}{2} \text{ (د)}$$

$$X_2 - \frac{5}{2}X_1 - X_3 \text{ و } X_2 \text{ (ه)}$$

۴.۴ فرض کنید X دارای $N_3(\mu, \Sigma)$ با $\mu' = [2, -3, 1]$ و

باشد.

(الف) توزیع $3X_1 - 2X_2 + X_3$ را پیدا کنید.

(ب) در صورت لزوم متغیرها را دوباره اندیس گذاری کرده، و یک بردار دو بُعدی a را طوری

پیدا کنید که X_2 و $a' \begin{bmatrix} X_1 \\ X_3 \end{bmatrix}$ مستقل باشند.

هر یک از موارد زیر را مشخص کنید: ۵.۴

(الف) توزیع شرطی X_1 را با معلوم بودن $X_2 = x_2$ برای توزیع توأم در تمرین (۴-۲).

(ب) توزیع شرطی X_2 را با معلوم بودن $X_1 = x_1$ و $X_3 = x_3$ برای توزیع توأم در تمرین (۴-۳).

(ج) توزیع شرطی X_3 را با معلوم بودن $X_1 = x_1$ و $X_2 = x_2$ برای توزیع توأم در تمرین (۴-۴).

۶.۴ (مثالی از توزیع غیر نرمال دو متغیری با توزیعهای حاشیه ای نرمال). فرض کنید X_1 دارای توزیع $N(0, 1)$ و

$$X_2 = \begin{cases} -X_1 & -1 \leq X_1 \leq 1 \\ X_1 & \text{در غیر این صورت} \end{cases}$$

هر یک از موارد زیر را ثابت کنید.

(الف) X_2 نیز دارای توزیع $N(0, 1)$ است.

(ب) X_1 و X_2 دارای توزیع نرمال دو متغیری نیستند.

(راهنمایی:)

(الف) چون $X_1 \sim N(0, 1)$ است، لذا برای هر x داریم.

$$P[-1 < X_1 \leq x] = P[-x \leq X_1 < 1]$$

وقتی $-1 < x_2 < 1$ آن گاه

$$P[X_2 \leq x_2] = P[X_2 \leq -1] + P[-1 < X_2 \leq x_2] = P[X_1 \leq -1] +$$

$$P[-1 < -X_1 \leq x_2] = P[X_1 \leq -1] + P[-x_2 \leq X_1 < 1]$$

ولی با توجه به استدلال مربوط به تقارنی که در خط اول بالا بود، داریم:

$$P[-x_2 \leq X_1 < 1] = P[-1 < X_1 \leq x_2]$$

از این رو $P[X_2 \leq x_2] = P[X_1 \leq -1] + P[-1 < X_1 \leq x_2] = P[X_1 \leq x_2]$ که یک

احتمال نرمال استاندارد است.

(ب) ترکیب خطی $X_1 - X_2$ که با احتمال $P[|X_1| > 1] = 0.3174$ برابر صفر است را در

نظر می گیریم.

هر یک از موارد زیر را ثابت کنید. ۷.۴

(الف)

$$\begin{vmatrix} A & 0 \\ 0' & B \end{vmatrix} = |A||B|$$

(ب)

$$\begin{vmatrix} A & C \\ 0' & B \end{vmatrix} = |A||B| \quad |A| \neq 0$$

(راهنمایی):

(الف) $\begin{vmatrix} A & 0 \\ 0' & B \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} A & 0 \\ 0' & I \end{vmatrix} \begin{vmatrix} I & 0 \\ 0' & B \end{vmatrix}$ اگر دترمینان $\begin{vmatrix} I & 0 \\ 0' & B \end{vmatrix}$ را نسبت به سطر

اول بسط دهیم (تعریف ۲ الف-۲۴ را ملاحظه کنید) نتیجه اش عدد یک ضربدر

همان دترمینان است که مرتبه I یکی کم شده است. این روش را تا حصول $|B| \times 1$

تکرار می کنیم. به طور مشابه اگر دترمینان $\begin{vmatrix} A & 0 \\ 0' & I \end{vmatrix}$ را نسبت به سطر آخر بسط دهیم،

داریم:

$$\begin{vmatrix} A & 0 \\ 0' & I \end{vmatrix} = |A|$$

(ب) $\begin{vmatrix} A & C \\ 0' & B \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} A & 0 \\ 0' & B \end{vmatrix} \begin{vmatrix} I & A^{-1}C \\ 0' & I \end{vmatrix}$ اما بسط دترمینان $\begin{vmatrix} I & A^{-1}C \\ 0' & I \end{vmatrix}$ نسبت به سطر

آخر $\begin{vmatrix} I & A^{-1}C \\ 0' & I \end{vmatrix} = 1$ را به ما می دهد. حال از نتیجه بخش الف استفاده کنید.

۸.۴ نشان دهید که اگر A مربع باشد، آن گاه

$$|A| = |A_{22}| |A_{11} - A_{12} A_{22}^{-1} A_{21}| \quad \text{for } |A_{22}| \neq 0$$

$$= |A_{11}| |A_{22} - A_{21} A_{11}^{-1} A_{12}| \quad \text{for } |A_{11}| \neq 0$$

(راهنمایی): A را افراز نموده و ثابت کنید

تحلیل آماری چندمتغیری کاربردی

$|A|$ $|A^{-1}| = 1$ $|A_{22}| |A_{11} - A_{12} A_{22}^{-1} A_{21}|$

$$\begin{bmatrix} I & -A_{12}A_{22}^{-1} \\ 0' & I \end{bmatrix} \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} \\ A_{21} & A_{22} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} I & 0 \\ -A_{22}^{-1}A_{21} & I \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} - A_{12}A_{22}^{-1}A_{21} & 0 \\ 0' & A_{22} \end{bmatrix}$$

دترمینان دوطرف این تساوی را به دست می آوریم . از تمرین (۷.۴) برای دترمینانهای اول و سوم سمت چپ و برای دترمینان سمت راست استفاده کنید . با در نظر گرفتن

$$\begin{bmatrix} I & 0 \\ -A_{21}A_{11}^{-1} & I \end{bmatrix} \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} \\ A_{21} & A_{22} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} I & -A_{11}^{-1}A_{12} \\ 0' & I \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & 0 \\ 0' & A_{22} - A_{21}A_{11}^{-1}A_{12} \end{bmatrix}$$

تساوی دوم مربوط به $|A|$ نتیجه می شود .

نشان دهید که برای ماتریس مقارن A ،

۹.۴ ✓

$$A^{-1} = \begin{bmatrix} I & 0 \\ -A_{22}^{-1}A_{21} & I \end{bmatrix} \begin{bmatrix} (A_{11} - A_{12}A_{22}^{-1}A_{21})^{-1} & 0 \\ 0' & A_{22}^{-1} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} I & -A_{12}A_{22}^{-1} \\ 0' & I \end{bmatrix}$$

از این رو $(A_{11} - A_{12}A_{22}^{-1}A_{21})^{-1}$ بخش بالایی سمت چپ A^{-1} است .

راهنمایی : عبارت راهنمایی تمرین (۸.۴) را از چپ در $\begin{bmatrix} I & -A_{12}A_{22}^{-1} \\ 0' & I \end{bmatrix}^{-1}$ و از

راست در $\begin{bmatrix} I & 0 \\ -A_{22}^{-1}A_{21} & I \end{bmatrix}^{-1}$ ضرب کنید و وارون عبارت حاصله را به دست آورید .

اگر $|\Sigma| \neq 0$ ، موارد زیر را ثابت کنید :

۱۰-۴ ✓

(الف) تحقیق کنید که $|\Sigma| = |\Sigma_{22}||\Sigma_{11} - \Sigma_{12}\Sigma_{22}^{-1}\Sigma_{21}|$. (توجه کنید $|\Sigma|$ را می توان به صورت

حاصل ضربهایی از توزیعهای حاشیه ای و شرطی نوشت)

(ب) تحقیق کنید که

$$\begin{aligned} (x - \mu)' \Sigma^{-1} (x - \mu) &= [x_1 - \mu_1 - \Sigma_{12}\Sigma_{22}^{-1}(x_2 - \mu_2)]' \\ &\times (\Sigma_{11} - \Sigma_{12}\Sigma_{22}^{-1}\Sigma_{21})^{-1} \\ &\times [x_1 - \mu_1 - \Sigma_{12}\Sigma_{22}^{-1}(x_2 - \mu_2)] \\ &+ (x_2 - \mu_2)' \Sigma_{22}^{-1} (x_2 - \mu_2) \end{aligned}$$

از این رو توان چگالی توأم را می توان به صورت مجموع دو جمله متناظر با سهمهایی از توزیعهای حاشیه ای و شرطی تجزیه کرد .

(ج) اگر نتایج بخشهای (الف) و (ب) معلوم باشند توزیع حاشیه ای X_2 و توزیع شرطی $X_1 | X_2 = x_2$ را مشخص کنید .

(راهنمایی : (الف) تمرین (۸.۴) را به کار ببرید .

(ب) از تمرین (۹.۴) توجه می کنیم که می توانیم $(x - \mu)' \Sigma^{-1} (x - \mu)$ را به صورت

زیر بنویسیم :

$$\begin{bmatrix} x_1 - \mu_1 \\ x_2 - \mu_2 \end{bmatrix}' \begin{bmatrix} I & 0 \\ -\Sigma_{22}^{-1}\Sigma_{21} & I \end{bmatrix} \begin{bmatrix} (\Sigma_{11} - \Sigma_{12}\Sigma_{22}^{-1}\Sigma_{21})^{-1} & 0 \\ 0' & \Sigma_{22}^{-1} \end{bmatrix} \\ \times \begin{bmatrix} I & -\Sigma_{12}\Sigma_{22}^{-1} \\ 0' & I \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 - \mu_1 \\ x_2 - \mu_2 \end{bmatrix}$$

اگر حاصل ضرب را به صورت زیر دسته بندی کنیم ، نتیجه حاصل می شود .

$$\begin{bmatrix} I & -\Sigma_{12}\Sigma_{22}^{-1} \\ 0' & I \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 - \mu_1 \\ x_2 - \mu_2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} x_1 - \mu_1 - \Sigma_{12}\Sigma_{22}^{-1}(x_2 - \mu_2) \\ x_2 - \mu_2 \end{bmatrix}$$

۱۱.۴ اگر X دارای توزیع $N_p(\mu, \Sigma)$ با $|\Sigma| \neq 0$ باشد، نشان دهید که اگر $\Sigma_{12} = \begin{matrix} 0 \\ ((p-q) \times q) \end{matrix}$ آن گاه چگالی توأم را به صورت حاصل ضرب چگالیهای حاشیه ای

X_1 و X_2
 $(q \times 1)$ و $((p-q) \times 1)$

می توان نوشت . (راهنمایی : با ضرب کردن بلوکی نشان دهید که

وارون $\begin{bmatrix} \Sigma_{11}^{-1} & 0 \\ 0' & \Sigma_{22}^{-1} \end{bmatrix}$ است . سپس بنویسید

$$\Sigma = \begin{bmatrix} \Sigma_{11} & 0 \\ 0' & \Sigma_{22} \end{bmatrix}$$

$$(x - \mu)' \Sigma^{-1} (x - \mu) = [(x_1 - \mu_1)' (x_2 - \mu_2)'] \begin{bmatrix} \Sigma_{11}^{-1} & 0 \\ 0' & \Sigma_{22}^{-1} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x_1 - \mu_1 \\ x_2 - \mu_2 \end{bmatrix} \\ = (x_1 - \mu_1)' \Sigma_{11}^{-1} (x_1 - \mu_1) + (x_2 - \mu_2)' \Sigma_{22}^{-1} (x_2 - \mu_2)$$

توجه کنید که با توجه به تمرین ۷.۴ (الف) ، داریم : $|\Sigma| = |\Sigma_{11}| |\Sigma_{22}|$. حال چگالی توأم تجزیه به عوامل می شود .

۱۲.۴ نشان دهید که $(\bar{x} - \mu)' (\bar{x} - \mu)$ و $\sum_{j=1}^n (x_j - \bar{x})(x_j - \bar{x})'$ دو ماتریس با اعضای صفرند . در این جا $x'_j = [x_{1j}, x_{2j}, \dots, x_{pj}]$ ، $j = 1, 2, \dots, n$

$$\bar{x} = \frac{1}{n} \sum_{j=1}^n x_j$$

۱۳.۴۷ برآوردهای درست نمایی ماکزیمم بردار میانگین μ ، 2×1 و ماتریس کوواریانس Σ ، 2×2 را بر مبنای نمونه تصادفی

$$X = \begin{bmatrix} 3 & 4 & 5 & 4 \\ 6 & 4 & 7 & 7 \end{bmatrix}$$

$\hat{\mu} = \bar{X}$
 $\hat{\Sigma} = S_n$

از یک جامعه نرمال دو متغیری پیدا کنید .

۱۴.۴ فرض کنید X_1, X_2, \dots, X_{20} یک نمونه تصادفی به حجم $n = 20$ از یک جامعه $N_6(\mu, \Sigma)$

$$\left[\begin{matrix} (X^{(1)} - \mu^{(1)})' \\ (X^{(2)} - \mu^{(2)})' \end{matrix} \right] \quad 218$$

هستند. هر یک از موارد زیر را به طور کامل مشخص کنید.

(الف) توزیع $(X_1 - \mu)' \Sigma^{-1} (X_1 - \mu)$ $\chi^2_{(p)}$

(ب) توزیع \bar{X} و $\sqrt{n}(\bar{X} - \mu)$

(ج) توزیع $S(n-1)$ $\sim N(0,1)$

۱۵.۴ برای متغیرهای تصادفی X_1, X_2, \dots, X_{20} در تمرین (۱۴.۴) توزیع $B(19, S)B'$ را برای

هر حالت مشخص کنید.

(الف)

$$B = \begin{bmatrix} 1 & -\frac{1}{2} & -\frac{1}{2} & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -\frac{1}{2} & -\frac{1}{2} & 1 \end{bmatrix}$$

(ب)

$$B = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

۱۶.۴ فرض کنید X_1, X_2, \dots, X_{75} یک نمونه تصادفی از توزیعی با میانگین μ و ماتریس کوواریانس Σ است. توزیع تقریبی هر یک از موارد زیر کدام است؟

(الف) \bar{X}

(ب) $n(\bar{X} - \mu)' S^{-1} (\bar{X} - \mu)$ $\chi^2_{(p)}$

۱۷.۴ متوسط نرخ سالانه برگشت سرمایه (به انضمام سود سهام) شرکت دو جونز برای سالهای ۱۹۶۳-۱۹۷۲ را در نظر بگیرید. این داده‌ها که در ۱۰۰ ضرب شده‌اند، عبارتند از: 20.6،

18.7، 14.2، -15.7، 19، 7.7، -11.6، 8.8، 9.8 و 18.2. با استفاده از این ده مشاهده به موارد زیر جواب دهید:

(الف) یک نمودار $Q-Q$ را بسازید. آیا به نظر می‌رسد داده‌ها دارای توزیع نرمال باشند؟ توضیح دهید.

(ب) یک آزمون نرمال بودن مبتنی بر ضریب همبستگی $2Q$ انجام دهید [۳۱-۴] را ملاحظه کنید. سطح معنی داری را $\alpha = 0.10$ در نظر بگیرید.

۱۸.۴ تمرین ۲.۱ عمر x_1 که به سال اندازه‌گیری می‌شود و قیمت فروش x_2 به هزار دلار را برای $n = 10$ اتومبیل دست دوم می‌دهد. این داده‌ها مطابق جدول زیر هستند:

x_1	3	5	5	7	7	7	8	9	10	11
x_2	2.30	1.90	1.00	.70	.30	1.00	1.05	.45	.70	.30

- (الف) با استفاده از نتایج تمرین (۲.۱) مربع فواصل تعمیم یافته $(x_j - \bar{x})'S^{-1}(x_j - \bar{x})$ ،
 $z = 1, 2, \dots, 10$ که $x'_j = [x_{1j}, x_{2j}]$ را محاسبه کنید .
 (ب) با کاربرد فواصل در بخش الف نسبت مشاهداتی را که داخل مسیر احتمال 50%
 برآورد شده یک توزیع نرمال دومتغیری واقع می شود تعیین کنید .
 (ج) فواصل در بخش الف را مرتب کرده و یک نمودار کی دو بسازید .
 (د) با معلوم بودن نتایج در بخشهای ب و ج آیا این داده ها تقریباً نرمال دومتغیری اند؟
 توضیح دهید .

۱۹.۴ داده های مربوط به اشعه (در بسته) در مثال (۹.۴) را در نظر بگیرید . یک نمودار $Q-Q$ برای لگاریتم طبیعی این داده ها بسازید [توجه داشته باشید که تبدیل لگاریتم طبیعی متناظر با مقدار $\lambda = 0$ در (۴-۳۴) است] . آیا لگاریتمهای طبیعی به نظر می رسد ، توزیع نرمال داشته باشند؟ نتایج خودتان را با شکل (۸.۴) مقایسه کنید . آیا انتخاب $\lambda = 1/2$ یا $\lambda = 0$ در این حالت تفاوت زیادی می کنند؟ در تمرینهای زیر ممکن است رایانه مورد نیاز باشد .

۲۰.۴ داده های مربوط به آلودگی هوای داده شده در جدول (۲.۱) را در نظر بگیرید . یک نمودار $Q-Q$ را برای اندازه های اشعه خورشیدی بسازید و یک آزمون نرمال بودن مبتنی بر ضریب همبستگی r_Q را انجام دهید ((۴-۳۱) را ملاحظه کنید) . $\alpha = 0.05$ فرض کنید و از مقدار متناظر با $n = 40$ در جدول (۲.۴) استفاده کنید .

۲۱.۴ با معلوم بودن داده های آلودگی هوای در جدول (۲.۱) ، زوجهای $x_5 = \text{NO}_2$ و $x_6 = \text{O}_3$ را برای نرمال بودن دومتغیری امتحان کنید .

(الف) فواصل تعمیم یافته $(x_j - \bar{x})'S^{-1}(x_j - \bar{x})$ ، $z = 1, 2, \dots, 42$ ، که $x'_j = [x_{5j}, x_{6j}]$ اضافه کنید .

(ب) نسبت مشاهدات $x'_j = [x_{5j}, x_{6j}]$ ، $z = 1, 2, \dots, 42$ که در داخل مسیر احتمال تقریباً 5% یک توزیع نرمال دومتغیری واقع می شود را تعیین کنید .

(ج) یک نمودار کی دو فواصل مرتب شده در بخش الف را بسازید .

داده های مربوط به اتومبیلهای دست دوم در تمرین (۱۸.۴) را در نظر بگیرید .

۲۲.۴ (الف) تبدیل توانی $\hat{\lambda}_1$ که مقادیر x_1 را تقریباً نرمال می کند ، به دست آورید . یک نمودار $Q-Q$ را برای داده های تبدیل یافته بسازید .

(ب) تبدیل توانی $\hat{\lambda}_2$ که مقادیر x_2 را تقریباً نرمال می کند به دست آورید . یک نمودار $Q-Q$ و برای داده های تبدیل یافته بسازید .

جدول ۱-۵ داده‌های مربوط به تعریق

X_3 (پتاسیم)	X_2 (سدیم)	X_1 (میزان عرق کردن)	فرد
۹,۳	۴۸,۵	۳,۷	۱
۸,۰	۶۵,۱	۵,۷	۲
۱۰,۹	۴۷,۲	۳,۸	۳
۱۲,۰	۵۳,۲	۳,۲	۴
۹,۷	۵۵,۵	۳,۱	۵
۷,۹	۳۶,۱	۴,۶	۶
۱۴,۰	۲۴,۸	۲,۴	۷
۷,۶	۳۳,۱	۷,۲	۸
۸,۵	۴۷,۴	۶,۷	۹
۱۱,۳	۵۴,۱	۵,۴	۱۰
۱۲,۷	۳۶,۹	۳,۹	۱۱
۱۲,۳	۵۸,۸	۴,۵	۱۲
۹,۸	۲۷,۸	۳,۵	۱۳
۸,۴	۴۰,۲	۴,۵	۱۴
۱۰,۱	۱۳,۵	۱,۵	۱۵
۷,۱	۵۶,۴	۸,۵	۱۶
۸,۲	۷۱,۶	۴,۵	۱۷
۱۰,۹	۵۲,۸	۶,۵	۱۸
۱۱,۲	۴۴,۱	۴,۱	۱۹
۹,۴	۴۰,۹	۵,۵	۲۰

منبع : داده‌های دکتر جerald بارگمن .

جدول ۵-۲ داده‌های مربوط به آزمون دانشکده

X_3 (علوم)	X_2 (شفاهی)	X_1 (علوم اجتماعی و تاریخ)	فرد	X_3 علوم	X_2 (شفاهی)	X_1 (علوم اجتماعی و تاریخ)	فرد
۲۴	۴۱	۴۹۴	۴۵	۲۶	۴۱	۴۶۸	۱
۲۵	۴۷	۵۴۱	۴۶	۲۶	۳۹	۴۲۸	۲
۱۷	۳۶	۳۶۲	۴۷	۲۱	۵۳	۵۱۴	۳
۱۷	۲۸	۴۰۸	۴۸	۳۳	۶۷	۵۴۷	۴
۲۳	۶۸	۵۹۴	۴۹	۲۷	۶۱	۶۱۴	۵
۲۶	۲۵	۵۰۱	۵۰	۲۹	۶۷	۵۰۱	۶
۳۳	۷۵	۶۸۷	۵۱	۲۲	۴۶	۴۲۱	۷
۳۱	۵۲	۶۳۳	۵۲	۲۳	۵۰	۵۲۷	۸
۲۹	۶۷	۶۴۷	۵۳	۱۹	۵۵	۵۲۷	۹
۳۴	۶۵	۶۴۷	۵۴	۳۲	۷۲	۶۲۰	۱۰
۲۵	۵۹	۶۱۴	۵۵	۳۱	۶۳	۵۸۷	۱۱
۲۸	۶۵	۶۳۳	۵۶	۱۹	۵۹	۵۴۱	۱۲
۲۴	۵۵	۴۴۸	۵۷	۲۶	۵۳	۵۶۱	۱۳
۱۹	۵۱	۴۰۸	۵۸	۲۰	۶۲	۴۶۸	۱۴
۲۲	۳۵	۴۴۱	۵۹	۲۸	۶۵	۶۱۴	۱۵
۲۰	۶۰	۴۳۵	۶۰	۲۱	۴۸	۵۲۷	۱۶
۲۱	۵۴	۵۰۱	۶۱	۲۷	۳۲	۵۰۷	۱۷
۲۴	۴۲	۵۰۷	۶۲	۲۱	۶۴	۵۰۸	۱۸
۳۶	۷۱	۶۲۰	۶۳	۲۱	۵۹	۵۰۷	۱۹
۲۰	۵۲	۴۱۵	۶۴	۲۳	۵۴	۵۲۱	۲۰
۳۰	۶۹	۵۵۴	۶۵	۲۵	۵۲	۵۷۴	۲۱
۱۸	۲۸	۳۴۸	۶۶	۳۱	۶۴	۵۸۷	۲۲
۲۵	۴۹	۴۶۸	۶۷	۲۷	۵۱	۴۸۸	۲۳
۲۶	۵۴	۵۰۷	۶۸	۱۸	۶۲	۴۸۸	۲۴
۳۱	۴۷	۵۲۷	۶۹	۲۶	۵۶	۵۸۷	۲۵
۲۶	۴۷	۵۲۷	۷۰	۱۶	۳۸	۴۲۱	۲۶
۲۸	۵۰	۴۳۵	۷۱	۲۶	۵۲	۴۸۱	۲۷
۲۵	۷۰	۶۶۰	۷۲	۱۹	۴۰	۴۲۸	۲۸
۳۳	۷۳	۷۳۳	۷۳	۲۵	۶۵	۶۴۰	۲۹
۲۸	۴۵	۵۰۷	۷۴	۲۸	۶۱	۵۷۴	۳۰

ادامه جدول ۵-۲

X_3 (علوم)	X_2 (شفاهی)	X_1 (علوم اجتماعی و تاریخ)	فرد	X_3 علوم	X_2 (شفاهی)	X_1 (علوم اجتماعی و تاریخ)	فرد
۲۹	۶۲	۵۲۷	۷۵	۲۷	۶۴	۵۴۷	۳۱
۱۹	۳۷	۴۲۸	۷۶	۲۸	۶۴	۵۸۰	۳۲
۲۳	۴۸	۴۸۱	۷۷	۲۶	۵۳	۴۹۴	۳۳
۱۹	۶۱	۵۰۷	۷۸	۲۱	۵۱	۵۵۴	۳۴
۲۳	۶۶	۵۲۷	۷۹	۲۳	۵۸	۶۴۷	۳۵
۲۸	۴۱	۴۸۸	۸۰	۲۳	۶۵	۵۰۷	۳۶
۲۸	۶۹	۶۰۷	۸۱	۲۸	۵۲	۴۵۴	۳۷
۳۴	۵۹	۵۶۱	۸۲	۲۱	۵۷	۴۲۷	۳۸
۲۳	۷۰	۶۱۴	۸۳	۲۶	۶۶	۵۲۱	۳۹
۳۰	۴۹	۵۲۷	۸۴	۱۴	۵۷	۴۶۸	۴۰
۱۶	۴۱	۴۷۴	۸۵	۳۰	۵۵	۵۸۷	۴۱
۲۶	۴۷	۴۴۱	۸۶	۳۱	۶۱	۵۰۷	۴۲
۳۲	۶۷	۶۰۷	۸۷	۳۱	۵۴	۵۷۴	۴۳
				۲۳	۵۳	۵۰۷	۴۴

منبع: داده‌های ریچارد دبلیو. جانسون.

جدول ۵-۶ داده‌های مربوط به الوارها

x_2 (قدرت خم شدن)	x_1 (سفتی : به پیمانه قابلیت ارتجاع)	x_2 (قدرت خم شدن)	x_1 (سفتی : به پیمانه قابلیت ارتجاع)
۷۷۴۹	۱۷۱۲	۴۱۷۵	۱۲۳۲
۶۸۱۸	۱۹۳۲	۶۶۵۲	۱۱۱۵
۹۳۰۷	۱۸۲۰	۷۶۱۲	۲۲۰۵
۶۴۵۷	۱۹۰۰	۱۰۹۱۴	۱۸۹۷
۱۰۱۰۲	۲۴۲۶	۱۰۸۵۰	۱۹۳۲
۷۴۱۴	۱۵۵۸	۷۶۲۷	۱۶۱۲
۷۵۵۶	۱۴۷۰	۶۹۰۴	۱۵۹۸
۷۸۳۳	۱۸۵۸	۸۳۶۵	۱۸۰۴
۸۳۰۹	۱۵۸۷	۹۴۶۹	۱۷۵۲
۹۵۵۹	۲۲۰۸	۶۴۱۰	۲۰۶۷
۶۳۵۵	۱۴۸۷	۱۰۳۲۷	۲۳۶۵
۱۰۷۲۳	۲۲۰۶	۷۳۲۰	۱۶۴۶
۵۴۳۰	۲۳۳۲	۸۱۹۶	۱۵۷۹
۱۲۰۹۰	۲۵۴۰	۹۷۰۹	۱۸۸۰
۱۰۰۷۲	۲۳۳۲	۱۰۳۷۰	۱۷۷۳

منبع : داده‌های آزمایشگاه محصولات جنگلی ایالات متحده .

جدول ۷-۵ داده‌های مربوط به پرندگان

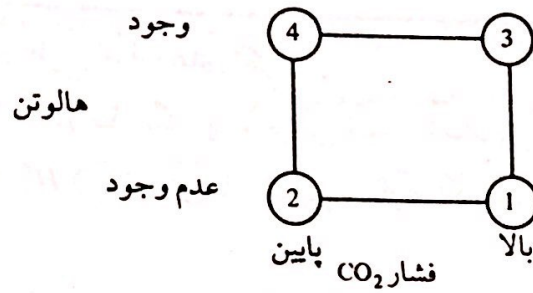
x_2 (درازای دم)	x_1 (درازای بال)	x_2 (درازای دم)	x_1 (درازای بال)	x_2 (درازای دم)	x_1 (درازای بال)
۲۷۱	۱۷۳	۲۶۶	۱۸۶	۲۸۴	۱۹۱
۲۸۰	۱۹۴	۲۸۵	۱۹۷	۲۸۵	۱۹۷
۳۰۰	۱۹۸	۲۹۵	۲۰۱	۲۸۸	۲۰۸
۲۷۲	۱۸۰	۲۸۲	۱۹۰	۲۷۳	۱۸۰
۲۹۲	۱۹۰	۳۰۵	۲۰۹	۲۷۵	۱۸۰
۲۸۶	۱۹۱	۲۸۵	۱۸۷	۲۸۰	۱۸۸
۲۸۵	۱۹۶	۲۹۷	۲۰۷	۲۸۳	۲۱۰
۲۸۶	۲۰۷	۲۶۸	۱۷۸	۲۸۸	۱۹۶
۳۰۳	۲۰۹	۲۷۱	۲۰۲	۲۷۱	۱۹۱
۲۶۱	۱۷۹	۲۸۵	۲۰۵	۲۵۷	۱۷۹
۲۶۲	۱۸۶	۲۸۰	۱۹۰	۲۸۹	۲۰۸
۲۴۵	۱۷۴	۲۷۷	۱۸۹	۲۸۵	۲۰۲
۲۵۰	۱۸۱	۳۱۰	۲۱۱	۲۷۲	۲۰۰
۲۶۲	۱۸۹	۳۰۵	۲۱۶	۲۸۲	۱۹۲
۲۵۸	۱۸۸	۲۷۴	۱۸۹	۲۸۰	۱۹۹

منبع: داده‌های اس. تمپل.

جدول ۱-۶ داده‌های مربوط به جریان آب

آزمایشگاه بهداشت ایالتی		آزمایشگاه خصوصی		نمونه j
x_{22j} (SS)	x_{21j} (BOD)	x_{12j} (SS)	x_{11j} (BOD)	
۱۵	۲۵	۲۷	۶	۱
۱۳	۲۸	۲۳	۶	۲
۲۲	۳۶	۶۴	۱۸	۳
۲۹	۳۵	۴۴	۸	۴
۳۱	۱۵	۳۰	۱۱	۵
۶۴	۴۴	۷۵	۳۴	۶
۳۰	۴۲	۲۶	۲۸	۷
۶۴	۵۴	۱۲۴	۷۱	۸
۵۶	۳۴	۵۴	۴۳	۹
۲۰	۲۹	۳۰	۳۳	۱۰
۲۱	۳۹	۱۴	۲۰	۱۱

منبع : داده‌های اس . ویر .

جدول ۶-۲ - چهار اندازه مربوط به هر یک از نوزده سگ را شامل می شود .

CO₂ با فشار بالا و بدون H = تیمار ۱

CO₂ با فشار پایین و بدون H = تیمار ۲

CO₂ با فشار بالا با H = تیمار ۳

CO₂ با فشار پایین با H = تیمار ۴

جدول ۶-۲ داده های مربوط به خواب سگها

تیمار				سگ
۴	۳	۲	۱	
۶۰۰	۵۵۶	۶۰۹	۴۲۶	۱
۳۹۵	۳۹۲	۲۳۶	۲۵۳	۲
۳۵۷	۳۴۹	۴۳۳	۳۵۹	۳
۶۰۰	۵۲۲	۴۳۱	۴۳۲	۴
۵۱۳	۵۱۳	۴۲۶	۴۰۵	۵
۵۳۹	۵۰۷	۴۳۸	۳۲۴	۶
۴۵۹	۴۱۰	۳۱۲	۳۱۰	۷
۵۰۴	۳۵۰	۳۲۶	۳۲۶	۸
۵۴۸	۵۴۷	۴۴۷	۳۷۵	۹
۴۲۲	۴۰۳	۲۸۶	۲۸۶	۱۰
۴۹۷	۴۷۳	۳۸۲	۳۴۹	۱۱
۵۴۷	۴۸۸	۴۱۰	۴۲۹	۱۲
۵۱۴	۴۴۷	۳۷۷	۳۴۸	۱۳
۴۴۶	۴۷۲	۴۷۳	۴۱۲	۱۴
۴۶۸	۴۵۵	۳۲۶	۳۴۷	۱۵
۵۲۴	۶۳۷	۴۵۸	۴۳۴	۱۶
۴۶۹	۴۳۲	۳۶۷	۳۶۴	۱۷
۵۳۱	۵۰۳	۳۹۵	۴۲۰	۱۸
۶۲۵	۶۴۵	۵۵۶	۳۹۷	۱۹

منبع : داده های دکتر جی . آتلی .

اداره بهداشت و خدمات اجتماعی ایالت ویسکانسین هزینه های آسایشگاههای واقع در ایالت را در مقابل خدمات ارائه شده می سازد . این اداره مجموعه فرمولهای نرخها را برای هر امکان بر مبنای عواملی چون : سطح مراقبت ، میانگین نرخ دستمزد و متوسط نرخ دستمزد در ایالت ، فراهم نموده است . آسایشگاهها را می توان بر پایه مالکیت (دسته خصوصی ، سازمان غیرانتفاعی و دولت) و گواهینامه (امکانات پرستاری ماهرانه ، (SNF) ، امکانات مراقبتی بینابینی (ICF) یا ترکیب (SNF & ICF) رده بندی کرد .

یک هدف مطالعه اخیر بررسی اثرات مالکیت یا تأیید (یا هر دو) روی هزینه هاست . چهار هزینه را بر مبنای یک روز هر مریض محاسبه و بر حسب ساعت برای هر بیمار اندازه گیری نموده ، و برای تحلیل انتخاب کردیم : هزینه خدمات پرستاری = X_1 ، هزینه خدمات رژیم غذایی = X_2 ، هزینه نگهداری و عملیات پایگاهی = X_3 ، هزینه خانه داری و لباسشویی = X_4 . ابتدا $n = 516$ مشاهده روی هر یک از $p = 4$ متغیر هزینه بر اساس مالکیت تفکیک گردید . آماره های خلاصه شده برای هر یک از $g = 3$ دسته در زیر داده شده است .

گروه	تعداد مشاهدات	بردارهای میانگین نمونه
$l = 1$ (خصوصی)	$n_1 = 271$	$\bar{x}_1 = \begin{bmatrix} 2.066 \\ .480 \\ .082 \\ .360 \end{bmatrix}$; $\bar{x}_2 = \begin{bmatrix} 2.167 \\ .596 \\ .124 \\ .418 \end{bmatrix}$; $\bar{x}_3 = \begin{bmatrix} 2.273 \\ .521 \\ .125 \\ .383 \end{bmatrix}$
$l = 2$ (غیرانتفاعی)	$n_2 = 138$	
$l = 3$ (دولت)	$n_3 = 107$	
	$\sum_{l=1}^3 n_l = 516$	

ماتریسهای کوواریانس نمونه

$S_1 = \begin{bmatrix} .291 & & & & \\ -.001 & .011 & & & \\ .002 & .000 & .001 & & \\ .010 & .003 & .000 & .010 & \end{bmatrix}$;	$S_2 = \begin{bmatrix} .561 & & & & \\ .011 & .025 & & & \\ .001 & .004 & .005 & & \\ .037 & .007 & .002 & .019 & \end{bmatrix}$;
$S_3 = \begin{bmatrix} .261 & & & & \\ .030 & .017 & & & \\ .003 & -.000 & .004 & & \\ .018 & .006 & .001 & .013 & \end{bmatrix}$	

منبع : داده های بخش خدمات سلامتی و اجتماعی ایالت ویسکانسین .

جدول ۴-۶ داده های فیلم پلاستیکی

$x_1 =$ کدری $x_2 =$ برای $x_3 =$ مقاومت پارگی

		میزان جمعی بودن : عامل ۲					
		پایین (1.0%)			بالا (1.5%)		
عامل ۱ : تغییر در نرخ	پایین (-10%)	x_1	x_2	x_3	x_1	x_2	x_3
		[6.5	9.5	4.4]	[6.9	9.1	5.7]
		[6.2	9.9	6.4]	[7.2	10.0	2.0]
		[5.8	9.6	3.0]	[6.9	9.9	3.9]
		[6.5	9.6	4.1]	[6.1	9.5	1.9]
	[6.5	9.2	0.8]	[6.3	9.4	5.7]	
	بالا (10%)	x_1	x_2	x_3	x_1	x_2	x_3
		[6.7	9.1	2.8]	[7.1	9.2	8.4]
		[6.6	9.3	4.1]	[7.0	8.8	5.2]
		[7.2	8.3	3.8]	[7.2	9.7	6.9]
[7.1		8.4	1.6]	[7.5	10.1	2.7]	
[6.8	8.5	3.4]	[7.6	9.2	1.9]		

محاسبه ماتریسهای مجموع مربعات مناسب و حاصل ضربهای متقاطع مطابق MANOVA زیر است .

منبع تغییرات	SSP	d.f.
تغییر در نرخ : عامل ۱	$\begin{bmatrix} 1.7405 & -1.5045 & .8555 \\ & 1.3005 & -.7395 \\ & & .4205 \end{bmatrix}$	1
میزان جمعی بودن : عامل ۲	$\begin{bmatrix} .7605 & .6825 & 1.9305 \\ & .6125 & 1.7325 \\ & & 4.9005 \end{bmatrix}$	1
اثر متقابل	$\begin{bmatrix} .0005 & .0165 & .0445 \\ & .5445 & 1.4685 \\ & & 3.9605 \end{bmatrix}$	1
باقی مانده	$\begin{bmatrix} 1.7640 & .0200 & -3.0700 \\ & 2.6280 & -.5520 \\ & & 64.9240 \end{bmatrix}$	16
کل (تصحیح شده)	$\begin{bmatrix} 4.2655 & -.7855 & -.2395 \\ & 5.0855 & 1.9095 \\ & & 74.2055 \end{bmatrix}$	19

$$u_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ \vdots \\ 1 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix}, \quad u_2 = \begin{bmatrix} 0 \\ \vdots \\ 0 \\ 1 \\ \vdots \\ 1 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix}, \quad \dots, \quad u_g = \begin{bmatrix} 0 \\ \vdots \\ 0 \\ 1 \\ \vdots \\ 1 \end{bmatrix}$$

۸.۶ یک بحث درست نمایی در ادغام کردن دو ماتریس کوواریانس نمونه مستقل برای برآورد کردن یک ماتریس کوواریانس مشترك در حالت دو جامعه نرمال به ما کمک می کند. تابع درست نمایی $L(\mu_1, \mu_2, \Sigma)$ را برای دو نمونه مستقل به حجمهای n_1 و n_2 از جامعه های به ترتیب $N_p(\mu_1, \Sigma)$ و $N_p(\mu_2, \Sigma)$ ارائه کنید. نشان دهید که این درست نمایی با انتخاب $\hat{\mu}_1 = \bar{x}_1$ ، $\hat{\mu}_2 = \bar{x}_2$ و

$$\hat{\Sigma} = \frac{1}{n_1 + n_2} [(n_1 - 1)S_1 + (n_2 - 1)S_2] = \left(\frac{n_1 + n_2 - 2}{n_1 + n_2} \right) S_p$$

ماکزیم می شود [راهنمایی: از (۴-۱۶) و نتیجه ماکزیم ۴-۱۰ استفاده کنید].

۹.۶ (MANOVA دوطرفه بدون تکرار). مشاهدات روی دو پاسخ x_1 و x_2 که به شکل یک جدول دوطرفه در زیر نشان داده شده است را در نظر می گیریم. (توجه کنید که یک بردار مشاهده تکمی در هر ترکیب سطوح عامل وجود دارد).

	عامل ۲			
	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	سطح ۴
سطح ۱	$\begin{bmatrix} 6 \\ 8 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 4 \\ 6 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 8 \\ 12 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 2 \\ 6 \end{bmatrix}$
عامل ۱ : سطح ۲	$\begin{bmatrix} 3 \\ 8 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} -3 \\ 2 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 4 \\ 3 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} -4 \\ 3 \end{bmatrix}$
سطح ۳	$\begin{bmatrix} -3 \\ 2 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} -4 \\ -5 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 3 \\ -3 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} -4 \\ -6 \end{bmatrix}$

الگوی MANOVA دوطرفه بدون تکرار

$$X_{\ell k} = \mu + \tau_{\ell} + \beta_k + e_{\ell k}; \quad \sum_{\ell=1}^g \tau_{\ell} = \sum_{k=1}^b \beta_k = 0$$

است که در آن $e_{\ell k}$ بردارهای تصادفی مستقل $N_p(0, \Sigma)$ است.

(الف) مشاهدات را برای هر یک از دو متغیر به صورت

جدول ۶-۷ داده‌های مربوط به پرنده‌های نر

x_2 (درازای بال)	x_1 (درازای دُم)	x_2 (درازای بال)	x_1 (درازای دُم)	x_2 (درازای بال)	x_1 (درازای دُم)
۲۷۷	۲۸۴	۲۸۲	۱۸۵	۲۷۸	۱۸۰
۲۸۱	۱۷۶	۲۸۵	۱۹۵	۲۷۷	۱۸۶
۲۸۷	۱۸۵	۲۷۶	۱۸۳	۳۰۸	۲۰۶
۲۹۵	۱۹۱	۳۰۸	۲۰۲	۲۹۰	۱۸۴
۲۶۷	۱۷۷	۲۵۴	۱۷۷	۲۷۳	۱۷۷
۲۹۹	۱۹۹	۲۶۰	۱۷۰	۲۶۷	۱۷۶
۲۷۳	۱۹۰	۲۷۴	۱۸۶	۲۸۱	۲۰۰
۲۷۸	۱۸۰	۲۷۲	۱۷۷	۲۸۷	۱۹۱
۲۸۰	۱۸۹	۲۶۶	۱۷۸	۲۷۱	۱۹۳
۲۹۰	۱۹۴	۲۸۱	۱۹۲	۳۰۲	۲۱۲
۲۸۷	۱۸۶	۲۷۶	۲۰۴	۲۵۴	۱۸۱
۲۸۶	۱۹۱	۲۹۰	۱۹۱	۲۹۷	۱۹۵
۲۸۸	۱۸۷	۲۶۵	۱۷۸	۲۸۱	۱۸۷
۲۷۵	۱۸۶	۲۷۵	۱۷۷	۲۸۴	۱۹۰

منبع: داده‌های اس. تمپل.

$$x_{ek} = \bar{x} + (\bar{x}_{e.} - \bar{x}) + (\bar{x}_{.k} - \bar{x}) + (x_{ek} - \bar{x}_{e.} - \bar{x}_{.k} + \bar{x})$$

مشابه با آرایه های در مثال ۶-۸ تجزیه کنید. برای هر پاسخ، این تجزیه به چندین ماتریس 3×4 منتهی می شود. در این جا \bar{x} میانگین کل، $\bar{x}_{.k}$ میانگین سطح k ام عامل ۱ و $\bar{x}_{e.}$ متوسط سطح k ام عامل ۲ است.

(ب) سطرهای ماتریسهای در بخش الف را به صورت برداری «بلند» در نظر بگیرید و مجموع توانهای دوم

$$SS_{tot} = SS_{mean} + SS_{fac 1} + SS_{fac 2} + SS_{res}$$

و مجموع حاصل ضربهای متقاطع

$$SCP_{tot} = SCP_{mean} + SCP_{fac 1} + SCP_{fac 2} + SCP_{res}$$

محاسبه کنید. سرانجام ماتریسهای SSP_{cor} ، $SSP_{fac 1}$ ، $SSP_{fac 2}$ و SSP_{res} را به ترتیب با درجات آزادی $gh - 1$ ، $g - 1$ ، $b - 1$ و $(g - 1)(b - 1)$ محاسبه کنید.

(ج) محاسبات بخش ب را در یک جدول MANOVA خلاصه کنید (راهنمایی: این جدول MANOVA با جدول MANOVA دوطرفه مربوط به مقایسه عوامل اثرات متقابل وقتی $n = 1$ ، سازگار است). توجه کنید که با $n = 1$ ، SSP_{res} در جدول MANOVA کلی یک ماتریس صفر با صفر درجه آزادی است. اکنون ماتریس مجموع مربعات اثرات متقابل و حاصل ضربهای متقاطع به صورت ماتریس مجموع مربعات باقی مانده و حاصل ضربهای متقاطع در می آید).

(د) با معلوم بودن خلاصه بخش ج، اثرات عمده عامل ۱ و عامل ۲ را در سطح $\alpha = 0.05$ آزمون کنید. [راهنمایی: از نتایج در (۶-۶) و (۶-۶۲) استفاده نموده ولی به جای $gh(n-1)$ ، $(g-1)(b-1)$ قرار دهیم.

توجه: در این آزمونها باید $(g-1)(b-1) \leq p$ به طوری که SSP_{res} (با احتمال ۱) معین مثبت شود.

۱۰.۶ یک تکرار آزمایش تمرین ۹.۶ داده های زیر را حاصل می کند:

	سطح ۱	سطح ۲	سطح ۳	سطح ۴
سطح ۱	$\begin{bmatrix} 14 \\ 8 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 6 \\ 2 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 8 \\ 2 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 16 \\ -4 \end{bmatrix}$
سطح ۲ : عامل ۱	$\begin{bmatrix} 1 \\ 6 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 5 \\ 12 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 0 \\ 15 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} 2 \\ 7 \end{bmatrix}$
سطح ۳	$\begin{bmatrix} 3 \\ -2 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} -2 \\ 7 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} -11 \\ 1 \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} -6 \\ 6 \end{bmatrix}$

جدول ۵-۶ اندازه‌های مربوط به کاسه لاک پشت (به میلی‌متر) برای لاک‌پشتهای رنگ‌شده

درازا	نر		ماده		ارتفاع
	پهنا	ارتفاع	پهنا	ارتفاع	
x_3	x_2	x_1	x_2	x_1	x_1
۳۷	۷۴	۹۳	۳۸	۸۱	۹۸
۳۵	۷۸	۹۴	۳۸	۸۴	۱۰۳
۳۵	۸۰	۹۶	۴۲	۸۶	۱۰۳
۳۹	۸۴	۱۰۱	۴۲	۸۶	۱۰۵
۳۸	۸۵	۱۰۲	۴۴	۸۸	۱۰۹
۳۷	۸۱	۱۰۳	۵۰	۹۲	۱۲۳
۳۹	۸۳	۱۰۴	۴۶	۹۵	۱۲۳
۳۹	۸۳	۱۰۶	۵۱	۹۹	۱۳۳
۳۸	۸۲	۱۰۷	۵۱	۱۰۲	۱۳۳
۴۰	۸۹	۱۱۲	۵۱	۱۰۲	۱۳۳
۴۰	۸۸	۱۱۳	۴۸	۱۰۰	۱۳۴
۴۰	۸۶	۱۱۴	۴۹	۱۰۲	۱۳۶
۴۳	۹۰	۱۱۶	۵۱	۹۸	۱۳۸
۴۱	۹۱	۱۱۷	۵۱	۹۹	۱۳۸
۴۱	۹۱	۱۱۷	۵۳	۱۰۵	۱۴۱
۴۱	۹۳	۱۱۹	۵۷	۱۰۸	۱۴۷
۴۰	۸۹	۱۲۰	۵۵	۱۰۷	۱۴۹
۴۴	۹۳	۱۲۰	۵۶	۱۰۷	۱۵۳
۴۲	۹۵	۱۲۱	۶۳	۱۱۵	۱۵۵
۴۵	۹۳	۱۲۵	۶۰	۱۱۷	۱۵۵
۴۵	۹۶	۱۲۷	۶۲	۱۱۵	۱۵۸
۴۵	۹۵	۱۲۸	۶۳	۱۱۸	۱۵۹
۴۶	۹۵	۱۳۱	۶۱	۱۲۴	۱۶۲
۴۷	۱۰۶	۱۳۵	۶۷	۱۳۲	۱۷۷

جدول ۶-۶ داده‌های مربوط به هزینه حمل و نقل شیر

کامیونهای دیزلی			کامیونهای گازوئیلی		
x_3	x_2	x_1	x_3	x_2	x_1
۹,۱۱	۱۲,۲۶	۸,۵۰	۱۱,۲۳	۱۲,۴۳	۱۶,۴۴
۱۷,۱۵	۵,۱۳	۷,۴۲	۳,۹۲	۲,۷۰	۷,۱۹
۱۱,۲۳	۳,۳۲	۱۰,۲۸	۹,۷۵	۱,۳۵	۹,۹۲
۵,۹۹	۱۴,۷۲	۱۰,۱۶	۷,۷۸	۵,۷۸	۴,۲۴
۲۹,۲۸	۴,۱۷	۱۲,۷۹	۱۰,۶۷	۵,۰۵	۱۱,۲۰
۱۱,۰۰	۱۲,۲۷	۹,۶۰	۹,۸۸	۵,۷۸	۱۴,۲۵
۱۹,۰۰	۸,۸۹	۶,۴۷	۱۰,۶۰	۱۰,۹۸	۱۳,۵۰
۱۴,۵۳	۹,۹۵	۱۱,۳۵	۹,۴۵	۱۴,۲۷	۱۳,۳۲
۱۳,۶۸	۲,۹۴	۹,۱۵	۳,۲۸	۱۵,۰۹	۲۹,۱۱
۲۰,۸۴	۵,۰۶	۹,۷۰	۱۰,۲۳	۷,۶۱	۱۲,۶۸
۳۵,۱۸	۱۷,۸۶	۹,۷۷	۸,۱۳	۵,۸۰	۷,۵۱
۱۷,۰۰	۱۱,۷۵	۱۱,۶۱	۹,۱۳	۳,۶۳	۹,۹۰
۲۰,۶۶	۱۳,۲۵	۹,۰۹	۱۰,۱۷	۵,۰۷	۱۰,۲۵
۱۷,۴۵	۱۰,۱۴	۸,۵۳	۷,۶۱	۶,۱۵	۱۱,۱۱
۱۶,۳۸	۶,۲۲	۸,۲۹	۱۴,۳۹	۱۴,۲۶	۱۲,۱۷
۱۹,۰۹	۱۲,۹۰	۱۵,۹۰	۶,۰۹	۲,۵۹	۱۰,۲۴
۱۴,۷۷	۵,۶۹	۱۱,۹۴	۱۲,۱۴	۶,۰۵	۱۰,۱۸
۲۲,۶۶	۱۶,۷۷	۹,۵۴	۱۲,۲۳	۲,۷۰	۸,۸۸
۹,۱۱	۱۲,۲۶	۸,۵۰	۱۱,۲۳	۱۲,۴۳	۱۶,۴۴
۱۰,۶۶	۱۷,۶۵	۱۰,۴۳	۱۱,۶۸	۷,۷۳	۱۲,۳۴
۲۸,۴۷	۲۱,۵۲	۱۰,۸۷	۱۲,۰۱	۱۴,۰۲	۸,۵۱
۱۹,۴۴	۱۳,۲۲	۷,۱۳	۱۶,۸۹	۱۷,۴۴	۲۶,۱۶
۲۱,۲۰	۱۲,۱۸	۱۱,۸۸	۷,۱۸	۸,۲۴	۱۲,۹۵
۲۳,۰۹	۹,۲۲	۱۲,۰۳	۱۷,۵۹	۱۳,۳۷	۱۶,۹۳
			۱۴,۵۸	۱۰,۷۸	۱۴,۷۰
			۱۷,۰۰	۵,۱۶	۱۰,۳۲
			۴,۲۶	۴,۴۹	۸,۹۸
			۶,۸۳	۱۱,۵۹	۹,۷۰
			۵,۵۹	۸,۶۳	۱۲,۲۷
			۶,۲۳	۲,۱۶	۹,۴۹
			۶,۷۲	۷,۹۵	۸,۲۲
			۴,۹۱	۱۱,۲۲	۱۳,۷۰
			۸,۱۷	۹,۸۵	۸,۲۱
			۱۳,۰۶	۱۱,۴۲	۱۵,۸۶
			۹,۴۹	۹,۱۸	۹,۱۸
			۱۱,۴۹	۴,۶۷	۱۲,۴۹
			۴,۴۴	۶,۸۶	۱۷,۳۲

الف

جدول ۸-۶ داده‌های مربوط به مصرف اکسیژن

زنان				مردان			
x_4	x_3	x_2	x_1	x_4	x_3	x_2	x_1
O_2	O_2	O_2 در حال	O_2 در حال	O_2 در حال	O_2 در حال	O_2 در حال	O_2 در حال
ماکزیمم	ماکزیمم	استراحت	استراحت	استراحت	استراحت	استراحت	استراحت
(kg/L/min)	(L/min)	(kg/L/min)	(L/min)	(kg/L/min)	(L/min)	(kg/L/min)	(L/min)
۳۳,۸۵	۱,۹۳	۵,۰۴	۰,۲۹	۳۰,۸۷	۲,۸۷	۳,۷۱	۰,۳۴
۳۵,۸۲	۲,۵۱	۳,۹۵	۰,۲۸	۴۳,۸۵	۳,۳۸	۵,۰۸	۰,۳۹
۳۶,۴۰	۲,۳۱	۴,۸۸	۰,۳۱	۴۴,۵۱	۴,۱۳	۵,۱۳	۰,۴۸
۳۷,۸۷	۱,۹۰	۵,۹۷	۰,۳۰	۴۶,۰۰	۳,۶۰	۳,۹۵	۰,۳۱
۳۸,۳۰	۲,۳۲	۴,۵۷	۰,۲۸	۴۷,۰۲	۳,۱۱	۵,۵۱	۰,۳۶
۳۹,۱۹	۲,۴۹	۱,۴۷	۰,۱۱	۴۸,۵۰	۳,۹۵	۴,۰۷	۰,۳۳
۳۹,۲۱	۲,۱۲	۴,۶۶	۰,۲۵	۴۸,۷۵	۴,۳۹	۴,۷۷	۰,۴۳
۳۹,۹۴	۱,۹۸	۵,۲۸	۰,۲۶	۴۸,۸۶	۳,۵۰	۶,۶۹	۰,۴۸
۴۲,۴۱	۲,۲۵	۷,۳۲	۰,۳۹	۴۸,۹۲	۲,۸۲	۳,۷۱	۰,۲۱
۲۸,۹۷	۱,۷۱	۶,۲۲	۰,۳۷	۴۸,۳۸	۳,۵۹	۴,۳۵	۰,۳۲
۳۷,۸۰	۲,۷۶	۴,۲۰	۰,۳۱	۵۰,۵۶	۳,۴۷	۷,۸۹	۰,۵۴
۳۱,۱۰	۲,۱۰	۵,۱۰	۰,۳۵	۵۱,۱۵	۳,۰۷	۵,۳۷	۰,۳۲
۳۸,۳۰	۲,۵۰	۴,۴۶	۰,۲۹	۵۵,۳۴	۴,۴۳	۴,۹۵	۰,۴۰
۵۱,۸۰	۳,۰۶	۵,۶۰	۰,۳۳	۵۶,۶۷	۳,۵۶	۴,۹۷	۰,۳۱
۳۷,۶۰	۲,۴۰	۲,۸۰	۰,۱۸	۵۸,۴۹	۳,۸۶	۶,۶۸	۰,۴۴
۳۶,۷۸	۲,۵۸	۴,۰۱	۰,۲۸	۴۹,۹۹	۳,۳۱	۴,۸۰	۰,۳۲
۴۶,۱۶	۳,۰۵	۶,۶۹	۰,۴۴	۴۲,۲۵	۳,۲۹	۶,۴۳	۰,۵۰
۳۸,۹۵	۱,۸۵	۴,۵۵	۰,۲۲	۵۱,۷۰	۳,۱۰	۵,۹۹	۰,۳۶
۴۰,۶۰	۲,۴۳	۵,۷۳	۰,۳۴	۶۳,۳۰	۴,۸۰	۶,۳۰	۰,۴۸
۴۳,۶۹	۲,۵۸	۵,۱۲	۰,۳۰	۴۶,۲۳	۳,۰۶	۶,۰۰	۰,۴۰
۳۰,۴۰	۱,۹۷	۴,۷۷	۰,۳۱	۵۵,۰۸	۳,۸۵	۶,۰۴	۰,۴۲
۳۹,۴۶	۲,۰۳	۵,۱۶	۰,۲۷	۵۸,۸۰	۵,۰۰	۶,۴۵	۰,۵۵
۳۹,۳۴	۲,۳۲	۱۱,۰۵	۰,۶۶	۵۷,۴۶	۵,۲۳	۵,۵۵	۰,۵۰
۳۵,۰۷	۲,۲۵	۵,۳۷	۰,۳۵	۵۰,۳۲	۴,۰۰	۴,۲۷	۰,۳۴

منبع: داده‌های اس. روکیکی

جدول ۹-۶ داده‌های مربوط به زوجها

نرخ بندی زن برای شوهر				نرخ بندی شوهر برای زن			
x_4	x_3	x_2	x_1	x_4	x_3	x_2	x_1
۵	۵	۴	۴	۵	۵	۳	۲
۵	۵	۵	۴	۴	۴	۵	۵
۵	۵	۴	۴	۵	۵	۵	۴
۵	۵	۵	۴	۴	۴	۳	۴
۵	۵	۴	۴	۵	۵	۳	۳
۴	۴	۳	۳	۵	۴	۳	۳
۴	۵	۳	۴	۴	۴	۴	۳
۵	۵	۴	۳	۵	۵	۴	۴
۴	۵	۴	۴	۵	۵	۵	۴
۴	۴	۴	۳	۳	۳	۴	۴
۵	۵	۵	۴	۵	۵	۴	۴
۵	۵	۵	۵	۴	۴	۵	۵
۵	۵	۴	۴	۴	۴	۴	۴
۴	۴	۴	۴	۵	۵	۳	۴
۵	۵	۴	۴	۵	۵	۴	۴
۴	۴	۴	۳	۵	۴	۳	۳
۵	۵	۵	۵	۴	۴	۵	۴
۴	۴	۵	۴	۵	۵	۵	۵
۴	۴	۴	۳	۴	۴	۵	۵
۴	۴	۳	۵	۴	۴	۴	۴
۴	۴	۳	۵	۴	۴	۴	۴
۴	۴	۵	۴	۴	۴	۴	۴
۵	۵	۵	۲	۵	۵	۴	۳
۵	۵	۴	۳	۵	۵	۳	۵
۵	۵	۳	۴	۳	۳	۵	۵
۴	۴	۴	۴	۴	۴	۳	۳
۵	۵	۴	۴	۴	۴	۴	۴
۴	۴	۴	۳	۵	۵	۳	۳
۴	۵	۴	۴	۳	۳	۴	۴
۵	۵	۴	۴	۵	۵	۴	۴

منبع: داده‌های ای. هات فیلد.

x_7	x_6	x_5	x_4	x_3	x_2	x_1
۸	۹	۲۵	۱۳	۳۱	۴۱	۸۵
۱۳	۱۳	۲۲	۱۴	۳۲	۳۸	۸۷
۹	۸	۲۷	۱۵	۳۶	۴۴	۹۴
۹	۹	۲۸	۱۷	۳۲	۴۳	۹۲
۱۰	۱۰	۲۶	۱۴	۳۵	۴۳	۹۶
۹	۹	۲۴	۱۲	۳۶	۴۴	۹۱
۹	۹	۲۶	۱۶	۳۶	۴۲	۹۰
۹	۹	۲۶	۱۷	۳۶	۴۳	۹۲
۹	۹	۲۳	۱۴	۳۶	۴۱	۹۱
۱۰	۹	۲۴	۱۱	۳۵	۳۸	۸۷
۱۰	۹	۲۷	۱۷	۳۹	۴۵	۹۷
۹	۹	۲۲	۱۳	۳۶	۳۸	۸۹
۹	۹	۲۶	۱۳	۳۷	۴۵	۹۴
۱۰	۹	۲۴	۱۴	۳۷	۴۴	۹۶
۱۰	۱۰	۲۱	۱۴	۳۵	۴۹	۱۰۴
۹	۱۰	۲۶	۱۷	۳۱	۴۱	۹۴
۹	۱۰	۲۸	۱۸	۳۱	۴۴	۹۹
۹	۹	۲۲	۱۳	۳۲	۳۸	۹۴
۱۰	۹	۲۶	۱۶	۳۷	۴۳	۹۴
۱۰	۱۰	۲۸	۱۴	۳۸	۴۳	۹۳
۱۰	۱۰	۲۷	۱۸	۳۷	۴۴	۹۵
۱۰	۱۰	۲۷	۱۳	۳۹	۴۵	۹۵
۸	۸	۲۶	۱۲	۳۷	۳۹	۹۶
۱۰	۱۰	۲۶	۱۸	۳۴	۴۶	۱۰۳
۱۱	۱۱	۲۵	۱۴	۳۷	۴۴	۱۰۸
۱۰	۱۰	۲۶	۱۵	۳۸	۴۷	۱۰۶
۱۱	۱۰	۳۱	۱۴	۳۴	۴۶	۱۰۵
۱۰	۱۰	۲۳	۱۵	۳۴	۴۴	۱۰۳
۱۰	۱۰	۲۴	۱۴	۳۵	۴۱	۱۰۰
۱۰	۱۱	۲۷	۱۳	۳۶	۴۴	۱۰۹
۱۰	۱۰	۳۰	۱۵	۳۶	۴۵	۱۰۴

L. torrens

ادامة جدول ١٠-٦

x_7	x_6	x_5	x_4	x_3	x_2	x_1
١٠	٩	٢٣	١٤	٣٥	٤٠	٩٥
١٠	٩	٢٩	١٥	٣٤	٤٤	١٠٤
١٠	٩	٢٢	١٢	٣٧	٤٠	٩٠
١٠	١٠	٣٠	١٤	٣٧	٤٦	١٠٤
٩	٩	٢٥	١١	٣٧	١٩	٨٦
٧	٦	٣١	١٤	٣٨	٤٠	٩٤
١٠	١٠	٣٣	١٤	٣٩	٤٨	١٠٣
٨	٩	٢٥	١٢	٣٥	٤١	٨٢
٩	٩	٣٢	١٥	٤٢	٤٣	١٠٣
٩	٩	٢٥	١٥	٤٠	٤٣	١٠١
١١	١١	٢٩	١٤	٤٤	٤٥	١٠٣
١٠	١١	٣١	١٨	٤٠	٤٣	١٠٠
١٠	١٠	٣١	١٥	٤٢	٤١	٩٩
١٠	١٠	٣٤	١٦	٤٣	٤٤	١٠٠
١١	١٢	٣٨	١٦	٤٤	٤٧	١١٢
٩	١٠	٣٢	١٤	٣٧	٤٨	٩٩
٨	٩	٣١	١٩	٤١	٤٥	٩٨
١٠	١١	٢٤	١٤	٤٢	٤٦	١٠١
٩	١٠	٢٨	١٣	٣٧	٤٥	٩٩
٩	٨	٢٠	١٥	٤٤	٤٧	١٠٣
٨	٩	٣٢	١٢	٣٨	٤٠	٩٨
١٠	١٠	٢٨	١٤	٣٦	٤٦	١٠١
٩	٩	٣٢	١٧	٤٠	٤٦	١٠١
١٠	١٠	٣٣	١٥	٣٩	٤٧	٩٨
٩	١٠	٣٢	١٥	٤٢	٤٥	٩٩
١٠	١٠	٣٠	١٥	٤٤	٤٥	١٠٢
٩	١٠	٣٢	١٥	٣٧	٤٥	٩٧
٩	٩	٢٠	١٤	٤٠	٣٩	٩٦
٨	٩	٢٠	١٢	٣٣	٣٩	٨٩
٩	٩	٣٣	١٤	٣٨	٤٢	٩٩
١٠	٩	٣٦	١٧	٤١	٤٥	١١٠

L. carteri

ادامه جدول ۶-۱۰

x_7	x_6	x_5	x_4	x_3	x_2	x_1
۱۰	۱۰	۳۱	۱۶	۳۵	۴۴	۹۹
۱۰	۱۰	۳۲	۱۴	۳۸	۴۳	۱۰۳
۸	۸	۳۱	۱۵	۳۶	۴۶	۹۵
۱۱	۱۱	۳۷	۱۴	۳۸	۴۷	۱۰۱
۱۱	۱۱	۳۲	۱۵	۴۰	۴۷	۱۰۳
۱۰	۱۱	۲۳	۱۴	۳۷	۴۳	۹۹
۱۱	۱۲	۳۳	۱۶	۴۰	۵۰	۱۰۵
۷	۷	۳۴	۱۴	۳۹	۴۷	۹۹

منبع : داده های ویلیام آتچلی .

6.13

جدول ۶-۱۱ محتوی مواد معدنی در استخوانها (بعد از يك سال)

شماره فرد	شعاع نافذ	شعاع	استخوان بازویی نافذ	استخوان بازو	زند زیرین نافذ	زند زیرین
۱	۱,۰۲۷	۱,۰۵۱	۲,۲۶۸	۲,۲۴۶	۰,۸۶۹	۰,۹۶۴
۲	۰,۸۵۷	۰,۸۱۷	۱,۷۱۸	۱,۷۱۰	۰,۶۰۲	۰,۶۸۹
۳	۰,۸۷۵	۰,۸۸۰	۱,۹۵۳	۱,۷۵۶	۰,۷۶۵	۰,۷۳۸
۴	۰,۸۳۷	۰,۶۹۸	۱,۶۶۸	۱,۴۴۳	۰,۷۶۱	۰,۶۹۸
۵	۰,۸۱۱	۰,۸۱۳	۱,۶۴۳	۱,۶۶۱	۰,۵۵۱	۰,۶۱۹
۶	۰,۶۴۰	۰,۷۳۴	۱,۳۹۶	۱,۳۷۸	۰,۷۵۳	۰,۵۱۵
۷	۰,۹۴۷	۰,۸۶۵	۱,۸۵۱	۱,۶۸۶	۰,۷۰۸	۰,۷۸۷
۸	۰,۸۸۶	۰,۸۰۶	۱,۷۴۲	۱,۸۱۵	۰,۶۸۷	۰,۷۱۵
۹	۰,۹۹۱	۰,۹۲۳	۱,۹۳۱	۱,۷۷۶	۰,۸۴۴	۰,۶۵۶
۱۰	۰,۹۷۷	۰,۹۲۵	۱,۹۳۳	۲,۱۰۶	۰,۸۶۹	۰,۷۸۹
۱۱	۰,۸۲۵	۰,۸۲۶	۱,۶۰۹	۱,۶۵۱	۰,۶۵۴	۰,۷۲۶
۱۲	۰,۸۵۱	۰,۷۶۵	۲,۳۵۲	۱,۹۸۰	۰,۶۹۲	۰,۵۲۶
۱۳	۰,۷۷۰	۰,۷۳۰	۱,۴۷۰	۱,۴۲۰	۰,۶۷۰	۰,۵۸۰
۱۴	۰,۹۱۲	۰,۸۷۵	۱,۸۴۶	۱,۸۰۹	۰,۸۲۳	۰,۷۷۳

جدول ۶-۱۱ محتوی مواد معدنی در استخوانها (بعد از يك سال)

شماره فرد	شعاع نافذ	شعاع	استخوان بازویی نافذ	استخوان بازو	زند زیرین نافذ	زند زیرین
۱۵	۰٫۹۰۵	۰٫۸۲۶	۱٫۸۴۲	۱٫۵۷۹	۰٫۷۴۶	۰٫۷۲۹
۱۶	۰٫۷۵۶	۰٫۷۲۷	۱٫۷۴۷	۱٫۸۶۰	۰٫۶۵۶	۰٫۵۰۶
۱۷	۰٫۷۶۵	۰٫۷۶۴	۱٫۹۲۳	۱٫۹۴۱	۰٫۶۹۳	۰٫۷۴۰
۱۸	۰٫۹۳۲	۰٫۹۱۴	۲٫۱۹۰	۱٫۹۹۷	۰٫۸۸۳	۰٫۷۸۵
۱۹	۰٫۸۴۳	۰٫۷۸۲	۱٫۲۴۲	۱٫۲۲۸	۰٫۵۷۷	۰٫۶۲۷
۲۰	۰٫۸۷۹	۰٫۹۰۶	۲٫۱۶۴	۱٫۹۹۹	۰٫۸۰۲	۰٫۷۶۹
۲۱	۰٫۶۷۳	۰٫۵۳۷	۱٫۵۷۳	۱٫۳۳۰	۰٫۵۴۰	۰٫۴۹۸
۲۲	۰٫۹۴۹	۰٫۹۰۰	۲٫۱۳۰	۲٫۱۵۹	۰٫۸۰۴	۰٫۷۷۹
۲۳	۰٫۴۶۳	۰٫۶۳۷	۱٫۰۴۱	۱٫۲۶۵	۰٫۵۷۰	۰٫۶۳۴
۲۴	۰٫۷۷۶	۰٫۷۴۳	۱٫۴۴۲	۱٫۴۱۱	۰٫۵۸۵	۰٫۶۴۰

منبع : داده‌های اورت اسمیت .

جدول ۴-۷ داده‌های مربوط به تمام شدن باطریها

Y چرخه های خرابی	Z_5 پایان پر کردن ولتاژ (به ولت)	Z_4 درجه حرارت (سانتی گراد)	Z_3 عمق خالی شدن (درصد نرخ آمپر ساعت)	Z_2 نرخ خالی شدن (به آمپر)	Z_1 نرخ پر کردن (به آمپر)
۱۰۱	۲٫۰۰	۴۰	۶۰٫۰	۳٫۱۳	۰٫۳۷۵
۱۴۱	۱٫۹۹	۳۰	۷۶٫۸	۳٫۱۳	۱٫۰۰۰
۹۶	۲٫۰۰	۲۰	۶۰٫۰	۳٫۱۳	۱٫۰۰۰
۱۲۵	۱٫۹۸	۲۰	۶۰٫۰	۳٫۱۳	۱٫۰۰۰
۴۳	۲٫۰۱	۱۰	۴۳٫۲	۳٫۱۳	۱٫۶۲۵
۱۶	۲٫۰۰	۲۰	۶۰٫۰	۳٫۱۳	۱٫۶۲۵
۱۸۸	۲٫۰۲	۲۰	۶۰٫۰	۳٫۱۳	۱٫۶۲۵
۱۰	۲٫۰۱	۱۰	۷۶٫۸	۵٫۰۰	۰٫۳۷۵
۳	۱٫۹۹	۱۰	۴۳٫۲	۵٫۰۰	۱٫۰۰۰
۳۸۶	۲٫۰۱	۳۰	۴۳٫۲	۵٫۰۰	۱٫۰۰۰
۴۵	۲٫۰۰	۲۰	۱۰۰٫۰	۵٫۰۰	۱٫۰۰۰
۲	۱٫۹۹	۱۰	۷۶٫۸	۵٫۰۰	۱٫۶۲۵
۷۶	۲٫۰۱	۱۰	۷۶٫۸	۱٫۲۵	۰٫۳۷۵
۷۸	۱٫۹۹	۱۰	۴۳٫۲	۱٫۲۵	۱٫۰۰۰
۱۶۰	۲٫۰۰	۳۰	۷۶٫۸	۱٫۲۵	۱٫۰۰۰
۳	۲٫۰۰	۰	۶۰٫۰	۱٫۲۵	۱٫۰۰۰
۲۱۶	۱٫۹۹	۳۰	۴۳٫۲	۱٫۲۵	۱٫۶۲۵
۷۳	۲٫۰۰	۲۰	۶۰٫۰	۱٫۲۵	۱٫۶۲۵
۳۱۴	۱٫۹۹	۳۰	۷۶٫۸	۳٫۱۳	۰٫۳۷۵
۱۷۰	۲٫۰۰	۲۰	۶۰٫۰	۳٫۱۳	۰٫۳۷۵

منبع: از اس. سی دیک، اچ، لی بکی و جی بوزک انتخاب شده.